

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 6.6.2018
COM(2018) 438 final

2018/0228 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiające instrument „Łącząc Europę” oraz uchylające rozporządzenia (UE)
nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2018) 292 final} - {SWD(2018) 312 final} - {SWD(2018) 313 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Niniejszy wniosek ma na celu ustanowienie podstawy prawnej dla instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) w odniesieniu do okresu po 2020 r. Przewiduje jako datę rozpoczęcia stosowania 1 stycznia 2021 r. i jest przedstawiany Unii składającej się z 27 państw członkowskich, zgodnie z notyfikacją o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej i Euratomu przekazaną przez Zjednoczone Królestwo na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej, otrzymaną przez Radę Europejską w dniu 29 marca 2017 r.

• Przyczyny i cele wniosku

W dniu 2 maja 2018 r. Komisja przedstawiła wniosek¹ dotyczący wieloletnich ram finansowych na okres po 2020 r., uwzględniający kwotę 42,265 mln EUR na instrument „Łącząc Europę”.

Aby pobudzić tworzenie miejsc pracy oraz osiągnąć inteligentny i zrównoważony wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, Unia potrzebuje nowoczesnej i wysoce efektywnej infrastruktury, która przyczyni się do połączenia i integracji Unii i wszystkich jej regionów, w sektorach transportu, telekomunikacji i energii. Połączenia te mają kluczowe znaczenie dla swobodnego przepływu osób, towarów, kapitału i usług. Sieci transeuropejskie ułatwiają połączenia transgraniczne, sprzyjają większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz przyczyniają się do podniesienia konkurencyjności społecznej gospodarki rynkowej oraz do przeciwdziałania zmianie klimatu.

Zakłada się, że Europa zmierzać będzie w kierunku mobilności bez ofiar śmiertelnych wypadków, bez emisji i bez zużycia papieru, aby stać się światowym liderem w dziedzinie gospodarki cyfrowej. Nowoczesna, czysta, inteligentna, zrównoważona, sprzyjająca włączeniu społecznemu, bezpieczna i chroniona infrastruktura zapewni wymierne korzyści europejskim obywatelom i przedsiębiorstwom, umożliwiając im podróżowanie, przesyłanie towarów, dostęp do energii oraz wysokiej jakości usługi cyfrowe w efektywny sposób.

W tym celu CEF wspiera inwestycje w infrastrukturę transportową, energetyczną i cyfrową poprzez rozwój sieci transeuropejskich (TEN). Proponuje się, by w latach 2021–2027 służył on również promowaniu współpracy transgranicznej w zakresie wytwarzania energii odnawialnej.

Instrument „Łącząc Europę” koncentruje się na projektach o najwyższej europejskiej wartości dodanej, a także pełni funkcję katalizatora inwestycji na rzecz projektów o oddziaływaniu transgranicznym oraz ogólnoeuropejskich interoperacyjnych systemów i usług, dla których ciągłość wsparcia finansowego po roku 2020 ma zasadnicze znaczenie. Dzięki skutecznemu modus operandi CEF pozwala zaradzić niedoskonałościom mechanizmów rynkowych i pomaga w pozyskiwaniu dodatkowych inwestycji z innych źródeł, w szczególności z sektora prywatnego, przy zapewnieniu synergii i komplementarności z InvestEU oraz innymi programami unijnymi.

Instrument „Łącząc Europę” *został zaprojektowany w celu wspierania inwestycji w sieci transeuropejskie. Sieci te oraz współpraca transgraniczna mają nie tylko podstawowe*

¹ https://ec.europa.eu/commission/publications/factsheets-long-term-budget-proposals_en

znaczenie dla funkcjonowania jednolitego rynku, lecz także znaczenie strategiczne dla realizacji unii energetycznej, jednolitego rynku cyfrowego i rozwoju zrównoważonych rodzajów transportu. Bez interwencji UE podmioty prywatne i władze krajowe nie miałyby wystarczających zachęt do inwestowania w projekty dotyczące infrastruktury transgranicznej².

Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia klimatycznego z Paryża, a także zaangażowanie na rzecz osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, wniosek Komisji dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 wyznacza bardziej ambitny cel w zakresie uwzględnienia kwestii klimatu we wszystkich programach UE wraz z wartością docelową 25 % wydatków na realizację celów klimatycznych w skali całego budżetu UE. Oczekuje się, iż duży wkład w osiągnięcie tej wartości docelowej zostanie zapewniony przez instrument „Łącząc Europę”, przy poziomie 60 % puli środków przeznaczonych na realizację celów klimatycznych. Wkład tego programu w osiągnięcie celu ogólnego będzie śledzony za pomocą unijnego systemu wskaźników klimatycznych na odpowiednim poziomie dezagregacji, w tym przy użyciu, w miarę dostępności, bardziej precyzyjnych metod. Komisja nadal będzie przedstawiała informacje pod kątem środków na zobowiązania w ujęciu rocznym, w kontekście rocznego projektu budżetu.

Aby wspierać pełne wykorzystanie potencjału programu w realizacji celów klimatycznych, Komisja postara się wskazywać odpowiednie działania podczas procesów przygotowania, wdrażania, przeglądu i oceny programu.

Przyszłe potrzeby w zakresie dekarbonizacji i cyfryzacji gospodarki Unii będą oznaczały coraz większą konwergencję sektorów transportu, energii i technologii cyfrowych. Synergie między tymi trzema sektorami powinny zatem zostać wykorzystane w pełnym zakresie, maksymalizując skuteczność i efektywność unijnego wsparcia. Przykłady obszarów synergii to: mobilność oparta na sieci i autonomiczna, czysta mobilność oparta na paliwach alternatywnych, magazynowanie energii oraz inteligentne sieci. Zachęty mające służyć wspieraniu projektów obejmujących więcej niż jeden sektor uwzględniać będą możliwość zastosowania najwyższej stopy współfinansowania dla przedmiotowych sektorów. Ponadto – w odniesieniu do każdego sektora – możliwe będzie akceptowanie elementów pomocniczych odnoszących się do innego sektora jako kosztów kwalifikowalnych (chodzi np. o wytwarzanie energii odnawialnej w ramach projektów transportowych). Aby zachęcić do składania wniosków międzysektorowych i zapewnić ich priorytetowe traktowanie, w ramach kryteriów wyboru oceniany będzie aspekt dotyczący synergii proponowanego działania. Synergie będą realizowane za pomocą wspólnych programów prac i wspólnego finansowania obejmującego odpowiednie sektory.

W przypadku sektora transportu CEF ma przyczynić się do ukończenia obu poziomów TEN-T: strategicznego rdzenia (tj. sieci bazowej) – do roku 2030, oraz szerzej zakrojonego poziomu (tj. sieci kompleksowej) do roku 2050. Wspiera on również wdrażanie europejskich systemów zarządzania ruchem dla wszystkich rodzajów transportu, w szczególności w odniesieniu do transportu lotniczego i kolei, a także pomaga UE w przechodzeniu na inteligentną, zrównoważoną, sprzyjającą włączeniu społecznemu, bezpieczną i chronioną mobilność (na przykład poprzez tworzenie europejskiej sieci infrastruktury na potrzeby

² Komunikat „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027”, COM(2018) 321/4 z dnia 2 maja 2018 r.

ładowania paliw alternatywnych). Szacuje się, iż ukończenie sieci bazowej TEN-T do 2030 r. pozwoli wygenerować 7,5 mln roboczolat w okresie 2017–2030 oraz dodatkowy wzrost PKB w Unii wynoszący 1,6 % w roku 2030.

Ponadto, w następstwie wspólnego komunikatu w sprawie poprawy mobilności wojskowej w Unii Europejskiej z listopada 2017 r.³ oraz planu działania na rzecz mobilności wojskowej, przyjętego w dniu 28 marca 2018 r. przez Komisję i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa⁴, finansowanie przez UE realizacji projektów transportowych podwójnego, cywilno-wojskowego zastosowania powinno odbywać się za pomocą CEF.

W przypadku sektora energii główny nacisk położono na: ukończenie transeuropejskich sieci energetycznych poprzez opracowanie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących dalszej integracji wewnętrznego rynku energii oraz interoperacyjności sieci w wymiarze ponadgranicznym i ponadsektorowym; zrównoważony rozwój przez umożliwienie obniżenia emisyjności, w szczególności dzięki integracji odnawialnych źródeł energii; oraz bezpieczeństwo dostaw, między innymi poprzez zwiększanie inteligencji i cyfryzację infrastruktury. Przyczynia się on również do racjonalnego pod względem kosztów osiągnięcia celów porozumienia klimatycznego z Paryża, a także celów w zakresie energii i klimatu na rok 2030 i długoterminowych celów w zakresie dekarbonizacji poprzez integrację energii odnawialnej dzięki rozwojowi odpowiedniej infrastruktury oraz poprzez wspieranie ograniczonej liczby transgranicznych projektów w dziedzinie energii odnawialnej.

W przypadku sektora technologii cyfrowych CEF zapewnia maksymalizację korzyści, jakie z jednolitego rynku cyfrowego mogą odnieść wszyscy obywatele oraz wszystkie przedsiębiorstwa i organy administracji publicznej. Wdrażanie sieci cyfrowych o bardzo dużej przepustowości, cechujących się wysokim poziomem bezpieczeństwa, służy wspieraniu wszystkich innowacyjnych usług cyfrowych, w tym mobilności opartej na sieci i innych usług świadczonych w interesie publicznym. Przyczynia się także do zapewnienia, by wszystkie główne podmioty stymulujące rozwój społeczno-gospodarczy, takie jak szkoły, szpitale, węzły transportowe, główni dostawcy usług publicznych i przedsiębiorstwa intensywnie korzystające z technologii cyfrowych, uzyskały do roku 2025 dostęp do przyszłościowych łączy szerokopasmowych (1 Gbit/sekundę). Przynosi to poprawę ogólnej sieci połączeń internetowych europejskich terytoriów, w tym w regionach najbardziej oddalonych.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Nadrzędnym celem instrumentu „Łącząc Europę” jest wspieranie realizacji celów polityki UE w sektorach transportu, energii i technologii cyfrowych w odniesieniu do sieci transeuropejskich poprzez umożliwianie lub przyspieszanie inwestycji w projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także wspieranie transgranicznej współpracy w zakresie wytwarzania energii odnawialnej. Służyć to będzie maksymalizacji synergii między sektorami objętymi CEF i innymi programami UE.

³ JOIN(2017) 41.

⁴ JOIN(2018) 5.

W sektorze transportu CEF przyczynia się do osiągnięcia długoterminowych celów dotyczących ukończenia sieci bazowej TEN-T do roku 2030⁵ oraz postępów w realizacji sieci kompleksowej TEN-T do roku 2050. Obejmuje to przejście do czystej, konkurencyjnej i opartej na sieci mobilności⁶, wdrożenie SESAR i europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS), a także przejście na gospodarkę niskoemisyjną dzięki innowacyjnej infrastrukturze, z uwzględnieniem unijnego szkieletu infrastruktury służącej do ładowania do 2025 r.

W sektorze energii instrument „Łącząc Europę” przyczynia się do ukończenia priorytetowych korytarzy TEN-E i obszarów tematycznych⁷, zgodnie z celami pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”⁸, aby zagwarantować funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii w Unii, zapewniając bezpieczeństwo dostaw (między innymi poprzez zwiększanie inteligencji i cyfryzację infrastruktury) oraz przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju i osiągnięcia celów w zakresie klimatu przez integrację odnawialnych źródeł energii.

W przypadku odnawialnych źródeł energii CEF przyczyni się do osiągnięcia proponowanej unijnej wartości docelowej na rok 2030 w oszczędny sposób, w odniesieniu do transformacji energetycznej i włączenia w główny nurt strategii na rzecz energii odnawialnej, z uwzględnieniem integracji sektorów.

W sektorze technologii cyfrowych instrument „Łącząc Europę” przyczynia się do realizacji infrastruktury łączności cyfrowej w ramach społeczeństwa gigabitowego⁹, co stanowi podstawowy warunek funkcjonalnego jednolitego rynku cyfrowego¹⁰, a także do zapewnienia niezbędnej infrastruktury umożliwiającej właściwe wspieranie transformacji cyfrowej gospodarki i społeczeństwa w całej UE.

• **Spójność z innymi politykami Unii**

Transport, energia i infrastruktura cyfrowa są wspierane w różnym stopniu poprzez szereg unijnych programów i instrumentów finansowych, w tym CEF, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Fundusz Spójności, „Horyzont Europa”, InvestEU i program LIFE. Ważne jest jak najbardziej efektywne wykorzystanie różnych unijnych programów i instrumentów finansowania, a tym samym maksymalne zwiększenie komplementarności i wartości dodanej inwestycji wspieranych przez Unię. Zostałoby to osiągnięte dzięki usprawnieniu procesu inwestycyjnego, zapewniając eksponowanie puli projektów transportowych i spójność między odpowiednimi programami unijnymi, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi.

⁵ Rozporządzenie (UE) nr 1315/2013 w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej (art. 38).

⁶ COM (2017) 283, komunikat Komisji pt. „Europa w ruchu – Program działań na rzecz sprawiedliwego społecznie przejścia do czystej, konkurencyjnej i opartej na sieci mobilności dla wszystkich”.

⁷ Rozporządzenie (UE) nr 347/2013 w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej.

⁸ COM(2016) 860 final.

⁹ Tzn. połączenia gigabitowe dla wszystkich głównych podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy, dostęp do łączności internetowej o wysokiej wydajności 5G, dostęp do łączy internetowych oferujących prędkość pobierania co najmniej 100 Mb/s z możliwością szybkiego zwiększenia do prędkości gigabitowych dla wszystkich europejskich gospodarstw domowych, w tym wiejskich, zob. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego – W kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego”: COM (2016) 587.

¹⁰ Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich: COM(2017) 228.

Działania objęte programem powinny być wykorzystywane do skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, w proporcjonalny sposób, bez powielania bądź wypierania finansowania prywatnego, i powinny przedstawiać wyraźną europejską wartość dodaną. Zapewni to zgodność działań objętych programem z unijnymi zasadami pomocy państwa, pozwalając uniknąć nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji na rynku wewnętrznym.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Sieci transeuropejskie są objęte art. 170 TFUE, który stanowi, że „Unia przyczynia się do ustanowienia i rozwoju sieci transeuropejskich w infrastrukturach transportu, telekomunikacji i energetyki”. Prawo UE do działania w dziedzinie finansowania infrastruktury określone jest w art. 171, zgodnie z którym Unia „może wspierać projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, popierane przez Państwa Członkowskie, (...) w szczególności poprzez analizy możliwości wykonania, gwarancje kredytowe lub bonifikaty oprocentowania”. W art. 172 TFUE przewidziano, iż „wytyczne i inne środki określone w artykule 171 ustęp 1 są przyjmowane przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów”.

Wspieranie odnawialnych źródeł energii jest objęte zakresem art. 194 TFUE, w którym wskazano wyraźnie, że jest to jeden z celów polityki energetycznej UE. Ponieważ projekty dotyczące energii odnawialnej, mające charakter transgraniczny, przyczyniają się do racjonalnego pod względem kosztów osiągnięcia unijnej wartości docelowej proponowanej w perspektywie roku 2030, instrument prawny powinien również opierać się na art. 194 TFUE.

Zarówno instrument prawny, jak i rodzaj działań (tzn. finansowanie) są określone w TFUE, który zapewnia podstawę prawną dla CEF oraz stanowi, że zadania, cele priorytetowe i organizacja sieci transeuropejskich mogą zostać określone w rozporządzeniach.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Skala problemów, na które ukierunkowany jest CEF, wymaga w szczególności podjęcia działania na szczeblu UE, ponieważ mają one z natury wymiar unijny i mogą być wydajniej rozwiązywane na szczeblu unijnym, co prowadzi do większych korzyści, szybszej realizacji i redukcji kosztów w przypadku współdziałania państw członkowskich. Potrzeby inwestycyjne w zakresie TEN po roku 2020 są bardzo znaczne i przekraczają środki dostępne na poziomie państw członkowskich.

Oczekuje się również, że projekty w dziedzinie energii odnawialnej będą w przyszłości w coraz większym stopniu finansowane przez rynek. Potencjalne wsparcie w tym obszarze rekompensowałoby jedynie koszty przezwyciężania barier i braku zachęt związanych ze współpracą wykraczającą poza granice państw członkowskich bądź też barier uniemożliwiających integrację sektora. Tego rodzaju koordynacja między państwami członkowskimi może przynieść korzyści skali, pozwolić uniknąć powielania infrastruktur, zwiększyć poziom upowszechnienia w całej Europie, aby lepiej odzwierciedlić dostępny potencjał, przyczynić się do konwergencji polityki, a tym samym do dalszej integracji rynku, transferu wiedzy oraz absorpcji i replikacji innowacyjnych technologii na europejskim rynku wewnętrznym.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności i wchodzi w zakres działań w dziedzinie sieci transeuropejskich, jak określono w art. 170 i art. 194 TFUE w odniesieniu do transgranicznych projektów w dziedzinie energii odnawialnej. Działanie przewidziane w niniejszym wniosku ogranicza się konkretnie do europejskiego wymiaru transportu, energii i infrastruktury cyfrowej oraz transgranicznego upowszechniania odnawialnych źródeł energii.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa**

Zgodnie z obecnym rozporządzeniem w sprawie CEF¹¹ Komisja zobowiązana była przedstawić, we współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi i beneficjentami, sprawozdanie¹² dla Parlamentu Europejskiego i Rady z oceny śródkresowej wdrażania instrumentu „Łącząc Europę”. Sprawozdanie to zostało przyjęte przez Komisję w dniu 13 lutego 2018 r. wraz z towarzyszącym mu dokumentem roboczym służb Komisji (SWD). Celem tej oceny było ustalenie ogólnej skuteczności przedmiotowego programu w świetle realizacji jego celów ogólnych i sektorowych, jak również w porównaniu z rezultatami poszczególnych działań krajowych lub unijnych. Zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa (Better Regulation Guidelines) przedmiotowa ocena została przeprowadzona w oparciu o pięć następujących kryteriów: skuteczność, efektywność, adekwatność, spójność i europejską wartość dodaną.

Ogólnie wnioski z oceny śródkresowej wdrażania instrumentu „Łącząc Europę” były następujące:

Ocena wykazała, że po pierwszym – trwającym trzy i pół roku – okresie wdrażania CEF program ten jest na dobrej drodze do osiągnięcia zamierzonych rezultatów, chociaż jest jeszcze zbyt wcześnie, aby w pełni ocenić jego skuteczność ze względu na wczesny etap wdrażania. Ponadto ramy wykonania określone w przedmiotowym rozporządzeniu nie przewidują precyzyjnie zdefiniowanych czy rzetelnych wskaźników poziomu realizacji. Uwzględniając powyższe zastrzeżenie, przedmiotowa ocena wykazała, że:

- *CEF jest instrumentem skutecznym i właściwie ukierunkowanym na wspieranie inwestycji w transeuropejską infrastrukturę (TEN) w sektorach transportu, energii i usług cyfrowych. Od 2014 r. ze środków CEF sfinansowano inwestycje o wartości 25 mld EUR, czego rezultatem były łączne inwestycje infrastrukturalne w UE na poziomie ok. 50 mld EUR. CEF przyczynia się do realizacji celów priorytetowych Komisji w zakresie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji, rynku wewnętrznego, unii energetycznej i klimatu oraz jednolitego rynku cyfrowego. Wzmacnia w ten sposób konkurencyjność i modernizację gospodarki UE.*
- *CEF zapewnia wysoką europejską wartość dodaną dla wszystkich państw członkowskich poprzez wspieranie związanych z łącznością projektów o wymiarze transgranicznym. Większość środków przyznawana jest na projekty mające na celu uzupełnienie brakujących połączeń i usunięcie wąskich gardeł z myślą o zapewnieniu właściwego funkcjonowania unijnego rynku wewnętrznego oraz spójności*

¹¹ Art. 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r.

¹² COM(2018) 65.

terytorialnej państw członkowskich w sektorach transportu, energii i usług cyfrowych. Ponadto projekty realizowane w sektorze energii zapewniają bezpieczeństwo dostaw oraz mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia opłacalnej ekonomicznie dekarbonizacji i modernizacji gospodarki. CEF odgrywa również kluczową rolę w procesie wdrażania nowych ogólnounijnych systemów zarządzania ruchem i bezpieczeństwa ruchu (np. SESAR dla lotnictwa, ERTMS dla kolei), wysoce efektywnych linii elektroenergetycznych oraz inteligentnych sieci wymaganych do szybkiego pozyskiwania odnawialnych niewęglowych źródeł energii, jak również w procesie wprowadzania internetu szerokopasmowego oraz wzajemnie powiązanych usług cyfrowych (takich jak: Open Data, e-zdrowie, e-zamówienia, identyfikacja elektroniczna i podpis elektroniczny).

- *Metoda bezpośredniego zarządzania dotacjami CEF przyniosła bardzo pozytywne rezultaty, a jej zalety to: bogata pula przygotowywanych projektów, konkurencyjna procedura kwalifikacji, działania ukierunkowane na realizację celów polityki UE, skoordynowany proces wdrażania oraz pełne zaangażowanie państw członkowskich. Agencja wykonawcza INEA może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami w zarządzaniu finansowym środkami CEF oraz w zakresie optymalnego wykorzystania dostępnego budżetu, zwłaszcza dzięki zdolności do elastycznego zarządzania niewykorzystanymi środkami poprzez ich przekierowywanie na nowe działania.*
- *Po raz pierwszy część budżetu przeznaczanego na politykę spójności (11,3 mld EUR na transport) wykonano zgodnie z metodą zarządzania bezpośredniego w ramach CEF. 100 % puli dostępnych środków udało się przydzielić w pierwszej połowie okresu objętego programem prawie wyłącznie na potrzeby zrównoważonych rodzajów transportu. Czynniki, które przyczyniły się do szybkiej alokacji środków, to: ukierunkowana pomoc techniczna, niższe koszty administracyjne dla państw członkowskich, jasno określone priorytety finansowania oraz solidna pula przygotowywanych projektów wynikająca z zapewnienia ciągłości projektów i prac studyjnych realizowanych wcześniej przy udziale środków z programu TEN-T lub instrumentów polityki spójności.*
- *CEF nadal wykorzystuje i rozwija innowacyjne instrumenty finansowe. Ich wdrożenie zostało jednak ograniczone ze względu na nowe możliwości oferowane przez Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych. Oczekuje się, że poziom wykorzystania instrumentów finansowych CEF zwiększy się w drugiej połowie realizacji programu, po zapewnieniu komplementarności między specjalnymi instrumentami finansowymi CEF oraz EFIS. Oczekuje się, że fundusz na rzecz sieci szerokopasmowych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, oparty na wkładach z CEF i EFIS, zacznie funkcjonować w 2018 r. i umożliwi sfinansowanie budowy sieci o bardzo wysokiej przepustowości na obszarach o niedostatecznym zasięgu sieci, co zapewni istotny efekt dźwigni.*
- *Ponadto bardzo pozytywne wyniki przyniosła podjęta w 2017 r. decyzja, aby po raz pierwszy połączyć dotacje z instrumentami finansowymi w sektorze transportu, przy wnioskowanej kwocie dofinansowania dla zaproszenia równej 2,2 mld EUR i orientacyjnym budżecie na poziomie 1 mld EUR, co umożliwiło wykorzystanie dotacji w celu maksymalizacji efektu dźwigni funduszy prywatnych lub publicznych.*
- *Wydatki w ramach CEF na transport i energię w znacznym stopniu przyczyniają się do realizacji unijnego celu zakładającego przeznaczanie na działania dotyczące klimatu co najmniej 20 % całkowitego budżetu UE. Jeśli chodzi o obszar energetyki,*

ponad 50 % budżetu na energię w ramach instrumentu „Łącząc Europę” przydzielono na przesył energii elektrycznej i inteligentne sieci energetyczne, co przyczyni się tym samym do transformacji sektora energetycznego.

- *W sektorze telekomunikacji podwójne ukierunkowanie CEF na cyfrowe usługi transgraniczne, świadczone w interesie publicznym, oraz infrastrukturę komunikacyjną i obliczeniową pokazało, że program ten ma istotny wpływ na osiąganie celów jednolitego rynku cyfrowego UE, zapewniając obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do wysokiej jakości usług cyfrowych w całej Europie. Instrument ten przyczynił się do opracowania i wdrożenia wspólnej polityki w zakresie rozwiązywania poważnych problemów społecznych, w tym cyfrowej transformacji opieki zdrowotnej, cyberbezpieczeństwa i cyfryzacji usług rządowych. Jednak ze względu na ograniczone zasoby komponent „CEF Telecom” mógł jedynie wesprzeć sfinansowanie pierwszych etapów wdrożenia pełnej transgranicznej infrastruktury cyfrowej w obszarach interesu publicznego. Ze względu na ograniczoną pulę środków przydzielonych na dostęp szerokopasmowy w ramach instrumentu „Łącząc Europę” w świetle wielkości luki inwestycyjnej, konieczne było jego innowacyjne wdrożenie i dążenie do maksymalizacji efektu dźwigni w celu zapewnienia skuteczności. Jednak z uwagi na skomplikowaną konstrukcję instrumentów finansowych inwestycje w terenie będą widoczne dopiero na późnym etapie realizacji programu.*
- *Przy pomocy CEF zbadano również poziom synergii międzysektorowych, lecz obecnie obowiązujące ramy prawne/budżetowe nie pozwalają na pełne wykorzystanie możliwości w tym zakresie. Należy uelastyczyć wytyczne sektorowe oraz CEF w celu ułatwienia synergii międzysektorowych oraz lepszego dostosowania do osiągnięć technologicznych i priorytetów (np. w obszarze cyfryzacji), przy jednoczesnym przyspieszeniu procesu dekarbonizacji oraz stawieniu czoła wspólnym wyzwaniom społecznym, np. w zakresie cyberbezpieczeństwa.*
- *Przewidziane w unijnych priorytetach dokończenie TEN nadal wymagać będzie znacznych inwestycji, przy czym realizacja części z nich zależeć będzie od uzyskania dalszego wsparcia unijnego. Obecnie, ze względu na wielkość środków dostępnych w ramach CEF, możliwe jest zaradzenie tylko niektórym spośród niedoskonałości rynku występujących we wszystkich trzech sektorach. W związku z tym istnieje potencjał do odblokowania dalszych inwestycji, zarówno publicznych jak i prywatnych, pod warunkiem udostępnienia dodatkowych środków unijnych na przeciwdziałanie niedoskonałościom rynku.*

Propozycja dotycząca możliwości objęcia finansowaniem z CEF współpracy transgranicznej w zakresie energii odnawialnej poparta jest odpowiednimi ustaleniami dotyczącymi oceny REFIT dla dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii z 2016 r.¹³

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

W dniu 10 stycznia 2018 r. rozpoczęto internetowe konsultacje publiczne, zorganizowane w ramach serii konsultacji publicznych obejmujących całe spektrum przyszłych funduszy UE, które trwały przez okres 8 tygodni do dnia 9 marca 2018 r. Chociaż konsultacje publiczne obejmowały temat finansowania strategicznej infrastruktury (w tym CEF, Galileo i ITER), ponad 96 % odpowiedzi odnosiło się do instrumentu „Łącząc Europę”.

¹³

SWD (2016) 416

Ogólnie rzecz biorąc, zainteresowane strony podtrzymały swoje poparcie dla programu CEF i podkreśliły kluczową rolę, jaką odgrywa on w realizacji celów UE w dziedzinach takich jak: ukończenie sieci transeuropejskich, promowanie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w całej UE oraz przechodzenie do gospodarki niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu i do takiegoż społeczeństwa. Zainteresowane strony zachęciły do dodatkowych elastycznych rozwiązań w ramach nowego programu w celu wspierania dalszych synergii we wszystkich trzech sektorach.

Respondenci z sektora transportu podkreślali znaczenie CEF w ułatwianiu projektów transgranicznych, a także usuwaniu wąskich gardeł i brakujących ogniw.

Odpowiedzi dotyczące sektora energii w bardzo dużym stopniu potwierdziły ważny wkład instrumentu „Łącząc Europę” w ukończenie transeuropejskiej sieci infrastruktury energetycznej, a w konsekwencji w osiągnięcie wartości docelowych unii energetycznej, co przyniesie znaczące korzyści wszystkim obywatelom europejskim, przy czym przejście na gospodarkę niskoemisyjną zostało ocenione jako największe spośród przyszłych wyzwań.

Zainteresowane strony wezwały do zwiększenia budżetu w celu przyspieszenia dekarbonizacji i cyfryzacji sektora energii i sektora transportu, przy jednoczesnym zwiększeniu sieci połączeń w całej UE.

Respondenci z sektora technologii cyfrowych podkreślają centralną rolę łączności szerokopasmowej jako katalizatora rozwoju gospodarczego i społecznego w całym społeczeństwie i w poszczególnych sektorach. Aby zwiększyć konkurencyjność UE, wezwali oni do zwiększenia inwestycji w zakresie sieci połączeń i systemów 5G, co przyczyniłoby się do poprawy wyników gospodarczych, tworzenia miejsc pracy w UE i wspierania jakościowej zmiany w przechodzeniu do społeczeństwa cyfrowego.

Jednocześnie zainteresowane strony dostarczyły użytecznych informacji zwrotnych na temat obszarów, które wymagają dalszego ulepszenia lub dopracowania. Kwestia ta została szczegółowo opisana w sprawozdaniu z konsultacji zawartym w załączniku 2 do dołączonej oceny skutków.

• **Ocena skutków**

Wniosek Komisji opiera się na ocenie skutków, która została przedłożona Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej w dniu 21 marca 2018 r. i w odniesieniu do której Rada wydała pozytywną opinię (nr ref. „WRF – CEF”) z zastrzeżeniami. Rada w szczególności zaleciła wzmocnienie opisu mechanizmów monitorowania i oceny programu, lepsze wyjaśnienie spójności z innymi programami UE oraz bardziej szczegółowe wyjaśnienie tego, w jaki sposób rozszerzenie zakresu programu wzmacnia transgraniczny charakter instrumentu „Łącząc Europę”. Zalecenia wydane przez Radę w jej opinii zostały uwzględnione w ostatecznej wersji sprawozdania z oceny skutków¹⁴.

Zgodnie z ogólnym podejściem stosowanym w przypadku wszystkich ocen skutków dotyczących WRF, w ocenie skutków dla instrumentu „Łącząc Europę” skoncentrowano się na zmianach i wariantach polityki przewidzianych we wniosku ustawodawczym. W szczególności wyjaśniono strukturę i priorytety dla proponowanej kontynuacji programu CEF oraz zbadano warianty, aby wybrać optymalne rozwiązania. Sprawozdanie z oceny skutków opiera się na wnioskach i doświadczeniach z realizacji obecnego instrumentu „Łącząc Europę”, wykorzystując najnowszą ocenę śródkresową z wdrażania CEF jako

¹⁴ Zmiany wprowadzone do oceny skutków w następstwie opinii Rady przedstawiono szczegółowo w załączniku 1 do oceny skutków.

główne źródło danych (oprócz wyników otwartych konsultacji publicznych zorganizowanych w ramach szeregu konsultacji publicznych obejmujących całe spektrum przyszłych funduszy UE oraz bardziej ukierunkowanych wymian opinii z zainteresowanymi stronami w przypadku synergii i energii odnawialnej).

Na podstawie wniosków z dotychczasowych doświadczeń oraz biorąc pod uwagę nowe wyzwania i zjawiska (w szczególności w dziedzinie sektora technologii cyfrowych), oceniono, czy konieczne jest dostosowanie celów na potrzeby kontynuacji programu. Określono wyzwania stojące przed nowym programem CEF oraz przeprowadzono ocenę tego, w jaki sposób instrument „Łącząc Europę” mógłby przyczynić się do realizacji wspólnych celów WRF, takich jak uproszczenie, większa elastyczność i lepsza wydajność. Kwestie dotyczące struktury i priorytetów, kalibracji z obecnym CEF, jak również przewidywany mechanizm realizacji nowego programu omówiono bardziej szczegółowo z punktu widzenia skutecznego osiągnięcia celów założonych w programie. Alternatywne warianty wdrożenia zostały ocenione zwłaszcza w odniesieniu do rozszerzeń zakresu interwencji programu, zarówno w ramach filaru cyfrowego, jak i dla projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej.

W ocenie skutków zbadano również warianty i możliwości wzmocnienia synergii między sektorami objętymi programem. Oceny dokonano w szczególności pod kątem możliwości przyjęcia wspólnych programów prac obejmujących cele szczegółowe kilku sektorów oraz usunięcia przeszkód, które utrudniały synergię w bieżącym okresie, zwłaszcza w odniesieniu do zasad kwalifikowalności.

Wniosek Komisji dokładnie odpowiada preferowanemu wariantowi strategicznemu wskazanemu w ocenie.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

W ramach globalnych środków upraszczających wprowadzonych przez Komisję w wieloletnich ramach finansowych na okres po 2020 r. wysiłki na rzecz ogólnego uproszczenia będą miały wpływ na realizację programu „Łącząc Europę”. Proces przygotowywania kolejnych WRF został rozpoczęty przez Komisję wraz z opublikowaniem białej książki w sprawie przyszłości Europy w marcu 2017 r. Kolejnymi krokami były: publikacja dokumentu otwierającego debatę na temat przyszłości finansów UE w czerwcu 2017 r. oraz wytyczne dotyczące uproszczonych aktów programowych przedstawione przez DG BUDG w listopadzie i grudniu 2017 r. Wyniki tego procesu politycznego dostarczyły ogólnych wytycznych dotyczących kolejnych wieloletnich ram finansowych, które będą miały wpływ na kształt okresu programowania CEF po 2020 r.

Zgodnie z wyżej opisanymi wytycznymi horyzontalnymi podjęto wysiłki na rzecz ogólnego uproszczenia rozporządzenia CEF po 2020 r. Jest to zgodne ze wszystkimi innymi programami finansowania i w związku z tym będzie miało wpływ na nowy instrument „Łącząc Europę”, w szczególności w zakresie uproszczenia wariantów kosztów, stóp współfinansowania, zaangażowania zainteresowanych stron, jak również w zakresie opracowywania celów programu, monitorowania realizacji i sprawozdawczości. Zapewni to również dalsze uproszczone ramy prawne instrumentu „Łącząc Europę” dzięki usprawnieniu rozporządzenia CEF oraz możliwości delegowania przepisów i warunków do programów prac, co ułatwi dalsze synergie między trzema sektorami i umożliwi dostosowanie CEF do przyszłych potrzeb.

Uproszczenie programu zmniejszy obciążenia regulacyjne i koszty przestrzegania przepisów dla zainteresowanych stron uczestniczących w programie, a zatem będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność UE w sektorach, których to dotyczy. Umożliwi to również dalsze

działania w zakresie cyfryzacji na podstawie wytycznych dotyczących lepszego stanowienia prawa i zgodnie z już istniejącymi usługami wsparcia cyfrowego służącymi realizacji programu (np. system informacji TENtec).

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek Komisji dotyczący instrumentu „Łącząc Europę” obejmuje następujące kwoty:

Instrument „Łącząc Europę” 2021–2027 (kwoty według cen bieżących – w EUR)	
Transport:	30 615 493 000
w tym:	
Ogólna pula środków	12 830 000 000
Wkład z Funduszu Spójności	11 285 493 000
Wsparcie na potrzeby mobilności wojskowej	6 500 000 000
Energia	8 650 000 000
Technologie cyfrowe:	3 000 000 000
Ogółem	42 265 493 000

Na podstawie pozytywnych doświadczeń z realizacji obecnego programu CEF Komisja proponuje kontynuację realizacji w postaci nowego programu w odniesieniu do trzech sektorów CEF, według metody zarządzania bezpośredniego przez Komisję Europejską i jej Agencję Wykonawczą ds. Innowacyjności i Sieci (INEA).

Jak wyszczególniono w ocenie skutków finansowych regulacji, proponowany budżet będzie obejmował wszystkie niezbędne wydatki operacyjne na realizację programu, jak również koszty zasobów ludzkich i inne wydatki administracyjne związane z zarządzaniem programem.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Realizacja programu zostanie przekazana INEA, z wyjątkiem z wyjątkiem niektórych działań wspierających program, które będą zarządzane bezpośrednio przez macierzyste dyrekcje generalne.

W ocenie śródkresowej¹⁵ dotyczącej obecnego instrumentu CEF 2014–2020 wskazano, iż *metoda bezpośredniego zarządzania dotacjami CEF przyniosła bardzo pozytywne rezultaty, a jej zalety to: bogata pula przygotowywanych projektów, konkurencyjna procedura kwalifikacji, działania ukierunkowane na realizację celów polityki UE, skoordynowany proces wdrażania oraz pełne zaangażowanie państw członkowskich. Agencja wykonawcza INEA może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami w zarządzaniu finansowym środkami CEF oraz w zakresie optymalnego wykorzystania dostępnego budżetu, zwłaszcza dzięki zdolności do elastycznego zarządzania niewykorzystanymi środkami poprzez ich przekierowywanie na nowe działania.*

Proponuje się zatem utrzymanie obecnego mechanizmu realizacji. Wprowadzone zostaną jednak usprawnienia dotyczące uproszczenia i elastyczności.

¹⁵ COM(2018) 66.

W porównaniu z instrumentem CEF 2014–2020 wprowadzone zostaną prostsze, ale bardziej solidne ramy wykonania w celu monitorowania realizacji celów programu i jego wkładu w osiąganie celów polityki UE. Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji i postępów programu będą dotyczyły w szczególności:

- wydajnych i wzajemnie połączonych sieci i infrastruktury na potrzeby inteligentnej, zrównoważonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, bezpiecznej i chronionej mobilności, a także dostosowania do wymogów mobilności wojskowej;
- wkładu na rzecz wzajemnych połączeń i integracji rynków, bezpieczeństwa dostaw energii i zrównoważonego rozwoju poprzez umożliwienie dekarbonizacji; wkładu na rzecz projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej;
- wkładu na rzecz rozwoju infrastruktury łączności cyfrowej w Unii Europejskiej.

INEA będzie gromadzić niezbędne dane w trakcie realizacji i oceny działań objętych wsparciem. W tym celu warunki ubiegania się o dotację oraz wzór umowy o udzielenie dotacji będą zawierały proporcjonalne wymogi dotyczące wnioskodawców i beneficjentów w zakresie dostarczania niezbędnych danych.

Komisja przeprowadzi ocenę śródkresową oraz ocenę *ex post* programu w celu ocenienia jego efektywności, skuteczności, adekwatności, spójności i wartości dodanej, zgodnie z art. 34 ust. 3 rozporządzenia finansowego.

Komisja prześle wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

• **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Art. 1 – Przedmiot

Artykuł ten wprowadza przedmiot rozporządzenia, którym jest ustanowienie instrumentu „Łącząc Europę”.

Art. 2 – Definicje

Artykuł ten określa definicje odnoszące się do rozporządzenia.

Art. 3 – Cele

Artykuł ten ustanawia ogólny cel programu, kładąc nacisk na synergię między sektorami transportu, energii i technologii cyfrowych, oraz cele szczegółowe dla każdego sektora.

Art. 4 – Budżet

Artykuł ten określa całkowity budżet programu. Budżet podzielony jest na transport (z uwzględnieniem przeniesienia z Funduszu Spójności oraz wsparcia na potrzeby mobilności wojskowej w klastrze obronnym), energetykę i technologie cyfrowe.

Artykuł ten zawiera przepis dotyczący pokrycia wszelkich koniecznych wydatków związanych z pracami przygotowawczymi, monitorowaniem, kontrolą, audytem, oceną i innymi działaniami, niezbędnymi prac studyjnych, spotkań ekspertów, narzędzi informatycznych dla przedsiębiorstw oraz wszelkiego innego rodzaju pomocy technicznej i administracyjnej, jaka jest potrzebna w związku z zarządzaniem programem.

Artykuł ten stanowi również, że wydatki na działania mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r. dla pierwszych programów prac.

Artykuł stanowi, że w przypadku przeniesienia środków z Funduszu Spójności w sektorze transportu krajowe przydziały będą wynosić 70 % całkowitego transferu i będą przestrzegane do dnia 31 grudnia 2023 r. Ponadto stanowi on, że państwa członkowskie mogą wystąpić z wnioskiem, aby środki przydzielone im w ramach zarządzania dzielonego zostały przeniesione do CEF.

Art. 5 – Państwa trzecie stowarzyszone z programem

Artykuł ten ustanawia warunki uczestnictwa państw trzecich w programie.

Art. 6 – Realizacja i formy finansowania unijnego

Artykuł ten określa tryb zarządzania CEF jako zarządzanie bezpośrednie, a w szczególności w formie dotacji i zamówień, jak również w formie instrumentów finansowych w ramach działań łączonych. Realizacja programu może zostać przekazana agencji wykonawczej.

Art. 7 – Projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej

Artykuł ten dotyczy identyfikacji projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej oraz szczególnych kryteriów kwalifikowalności mających zastosowanie do tych projektów.

Art. 8 – Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej

Artykuł ten dotyczy identyfikacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej oraz szczególnych kryteriów kwalifikowalności i ustalania priorytetów mających zastosowanie w kontekście wsparcia tych projektów w ramach programu.

Art. 9 – Działania kwalifikowalne

W artykule tym wymieniono działania w ramach każdego celu szczegółowego, które kwalifikują się do uzyskania pomocy finansowej na podstawie rozporządzenia.

Artykuł ten zawiera przepis umożliwiający elastyczne podejście do działań, które oprócz realizacji szczegółowego celu programu, przyczyniają się również do ułatwiania synergii między sektorami transportu, energetyki i technologii cyfrowych.

Art. 10 – Synergie

Artykuł ten zawiera przepisy mające zastosowanie do działań służących synergii między sektorami objętymi programem realizowanych w drodze międzysektorowych programów prac albo współfinansowania elementów pomocniczych względem działania, pod warunkiem że spełnione są pewne warunki określone w tym artykule.

Art. 11 – Kwalifikujące się podmioty

W artykule tym określono kryteria dotyczące kwalifikowania osób i podmiotów do programu. Stanowi on, iż programy prac mogą przewidywać pewne dodatkowe warunki, np. zgodę państwa członkowskiego odnośnie do danego wniosku.

Art. 12 – Dotacje

Artykuł ten stanowi, że dotacje z instrumentu „Łącząc Europę” będą przyznawane i zarządzane zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

Art. 13 – Kryteria wyboru

Artykuł ten stanowi wspólny punkt odniesienia dla trzech sektorów, jeśli chodzi o kryteria wyboru odnośnie do oceny wniosków.

Wprowadza on szczegółowe wymogi pozwalające na lepsze uwzględnienie podejścia „korytarzowego” w sektorze transportu, zwłaszcza – w stosownych przypadkach – planów prac dotyczących korytarza i aktów wykonawczych zgodnie z art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013 oraz opinii odpowiedzialnego koordynatora europejskiego zgodnie z art. 45 ust. 8 tego samego rozporządzenia.

Art. 14 – Stopy współfinansowania

Artykuł ten określa maksymalne stopy współfinansowania mające zastosowanie do każdego sektora. Ustanawia się w nim również maksymalne stopy współfinansowania w przypadku międzysektorowych programów prac obejmujących więcej niż jeden sektor w celu ułatwienia synergii.

Artykuł wprowadza również odstępstwo dotyczące kwot przeniesionych z Funduszu Spójności.

Art. 15 – Koszty kwalifikowalne

W artykule tym ustanawia się kryteria dotyczące kosztów kwalifikowalnych, które stosuje się dodatkowo do kryteriów określonych w art. 186 rozporządzenia finansowego.

Art. 16 – Połączenie dotacji z innymi źródłami finansowania

Przedmiotowy artykuł zapewnia możliwość wykorzystania dotacji do łączenia ze środkami finansowymi pochodzącymi z Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub krajowych banków prorozwojowych lub innych instytucji finansowania rozwoju i publicznych instytucji finansowych, a także od instytucji finansowych sektora prywatnego i inwestorów z sektora prywatnego, w tym poprzez partnerstwa publiczno-prywatne.

Art. 17 – Obniżenie lub zakończenie dotacji

W celu zapewnienia należytego zarządzania finansami oraz ograniczenia ryzyka związanego z poważnymi opóźnieniami, które mogą wystąpić w przypadku dużych projektów infrastrukturalnych, artykuł ten określa warunki obniżenia lub zakończenia dotacji. Stanowi on, iż dotacje mogą zostać zmniejszone lub zakończone, jeżeli działanie nie zostało rozpoczęte w ciągu jednego roku od daty początkowej wskazanej w umowie o udzielenie dotacji lub w przypadku, gdy po dokonaniu przeglądu postępów w realizacji działania okaże się, że realizacja działania ma tak duże opóźnienie, że cele działania prawdopodobnie nie zostaną osiągnięte.

Art. 18 – Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

Ten artykuł gwarantuje, że działanie, które otrzymało wkład w ramach programu, może również otrzymać wkład z dowolnego innego programu unijnego, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów.

W artykule tym przewiduje się możliwość, aby zaproponowane działanie, które otrzymało pozytywną ocenę w ramach CEF, ale nie może zostać sfinansowane ze względu na ograniczenia budżetowe, zostało sfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) lub Funduszu Spójności.

Art. 19 – Programy prac

Artykuł ten stanowi, że program będzie realizowany za pomocą programów prac przyjętych przez Komisję w drodze aktu wykonawczego zgodnie z procedurą sprawdzającą.

Art. 20 – Monitorowanie i sprawozdawczość

Artykuł ten zawiera odesłanie do załącznika, w którym znajdują się wskaźniki służące do monitorowania programu CEF. W artykule przewidziano możliwość zmiany wskaźników w drodze aktu delegowanego. Opracowane zostaną ponadto ramy monitorowania i oceny, aby umożliwić ocenę postępów w realizacji programu pod kątem osiągnięcia jego celów.

Art. 21 – Ocena

W artykule tym zobowiązuje się Komisję do przeprowadzenia oceny śródkresowej i oceny *ex post* programu oraz do przekazania wniosków z tych ocen, opatrzonych własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Art. 22 – Procedura komitetowa

W artykule tym ustanawia się komitet ds. koordynacji CEF, który jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011. Stanowi on, że zastosowanie ma procedura sprawdzająca przewidziana w art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Art. 23 – Akty delegowane

Artykuł ten umożliwia Komisji przyjmowanie aktów delegowanych odnoszących się do części I, II, III, IV i V załącznika.

Art. 24 – Wykonywanie przekazanych uprawnień

Artykuł ten zawiera standardowe przepisy dotyczące przekazania uprawnień.

Art. 25 – Informacja, komunikacja i promocja

Artykuł ten zobowiązuje odbiorców środków finansowych CEF do zapewnienia eksponowania unijnego wsparcia dla ich działań, a także zobowiązuje Komisję do przekazywania informacji na temat działań i rezultatów CEF.

Art. 26 – Ochrona interesów finansowych Unii

Artykuł ten dotyczy kompetencji Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w odniesieniu do państw trzecich stowarzyszonych z programem.

Art. 27 – Uchylenie i przepisy przejściowe

Artykuł ten uchyła wcześniejsze rozporządzenie ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” (rozporządzenie (UE) nr 1316/2013) i rozporządzenie (UE) nr 283/2014 w sprawie wytycznych dotyczących sieci transeuropejskich w dziedzinie infrastruktury telekomunikacyjnej.

Zawiera on również przepisy przejściowe odnoszące się do działań objętych CEF oraz pomocy technicznej i administracyjnej.

Art. 28 – Wejście w życie

Artykuł ten stanowi, że rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Załącznik – część I – Wskaźniki

Ta część załącznika określa wskaźniki służące do monitorowania postępów w realizacji programu w odniesieniu do jego celów ogólnych i szczegółowych.

Załącznik – część II – Orientacyjne wartości procentowe dla sektora transportu

Ta część załącznika zawiera orientacyjne wartości procentowe na potrzeby podziału zasobów budżetowych w sektorze transportu.

Załącznik – część III – Transportowe korytarze sieci bazowej oraz wstępnie zidentyfikowane odcinki; wstępnie zidentyfikowane odcinki w ramach sieci kompleksowej

Ta część załącznika przedstawia przebieg korytarzy sieci bazowej, w tym ich wstępnie zidentyfikowanych odcinków, oraz zawiera przykładowy wykaz transgranicznych odcinków sieci kompleksowej.

Załącznik – część IV – Identyfikacja projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej

Ta część załącznika określa kryteria i procedury służące zidentyfikowaniu projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej.

Załącznik – część V – Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej

Ta część załącznika zawiera orientacyjny wykaz zidentyfikowanych projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie łączności cyfrowej.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające instrument „Łącząc Europę” oraz uchylające rozporządzenia (UE)
nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 172 i 194,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹,uwzględniając opinię Komitetu Regionów²,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu osiągnięcia inteligentnego i zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz w celu ożywienia tworzenia miejsc pracy Unia potrzebuje nowoczesnej i wysoce efektywnej infrastruktury, która przyczyni się do połączenia i integracji Unii i wszystkich jej regionów, w sektorach transportu, telekomunikacji i energii. Połączenia te powinny pomóc w usprawnieniu swobodnego przepływu osób, towarów, kapitału i usług. Sieci transeuropejskie powinny ułatwiać połączenia transgraniczne, sprzyjać większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz przyczyniać się do podniesienia konkurencyjności społecznej gospodarki rynkowej oraz do przeciwdziałania zmianie klimatu.
- (2) Celem instrumentu „Łącząc Europę” („program”) jest przyspieszenie inwestycji w dziedzinie sieci transeuropejskich i pozyskanie funduszy zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, przy jednoczesnym zwiększeniu pewności prawa i poszanowaniu zasady neutralności technologicznej. Program ten powinien umożliwić pełne wykorzystanie synergii między sektorami transportu, energii i technologii cyfrowych, co zwiększy skuteczność działań unijnych i pozwoli na optymalizację kosztów ich realizacji.
- (3) Celem programu powinno być wspieranie projektów łagodzących zmianę klimatu, zrównoważonych pod względem środowiskowym i społecznym oraz, w stosownych przypadkach, działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej. W szczególności należy wzmocnić wkład programu w realizację celów i zadań

¹ Dz.U. C z, s. .² Dz.U. C z, s. .

porozumienia paryskiego oraz proponowanych wartości docelowych w zakresie klimatu i energii na 2030 r., a także długoterminowego celu w zakresie dekarbonizacji.

- (4) Odzwierciedlając znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu, zgodnie z zobowiązaniami UE na rzecz realizacji porozumienia paryskiego, oraz dając wyraz zaangażowaniu na rzecz celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, w niniejszym rozporządzeniu należy uwzględnić działania w dziedzinie klimatu i doprowadzić do tego, aby wydatki na wsparcie realizacji celów klimatycznych osiągnęły docelową wartość 25 % w skali budżetu UE³. Oczekuje się, że 60 % całkowitej puli środków finansowych programu zostanie przeznaczona na działania objęte programem przyczyniające się do realizacji celów klimatycznych, na podstawie –między innymi – następujących „wskaźników z Rio”: i) 100 % dla wydatków dotyczących infrastruktury kolejowej, paliw alternatywnych, czystego transportu miejskiego, przesyłu energii, magazynowania energii elektrycznej, inteligentnych sieci, transportu CO₂ oraz energii odnawialnej; ii) 40 % dla wydatków dotyczących śródlądowych dróg wodnych i transportu multimodalnego, jak również infrastruktury gazowej – jeżeli umożliwia się zwiększone wykorzystanie wodoru lub biometanu jako odnawialnego źródła energii. Odpowiednie działania zostaną określone w trakcie przygotowywania i realizacji programu, a także poddane ponownej ocenie w kontekście odpowiednich ocen i przeglądów. Aby zapobiec sytuacji, w której infrastruktura jest narażona na potencjalne długoterminowe skutki zmiany klimatu oraz aby zapewnić uwzględnienie kosztów emisji gazów cieplarnianych powstałych w wyniku realizacji projektu w ramach oceny ekonomicznej projektu, projekty wspierane za pomocą programu powinny, w stosownych przypadkach, podlegać mechanizmowi uodparniania na klimat zgodnie z wytycznymi, które powinny zostać opracowane przez Komisję w sposób spójny z wytycznymi opracowanymi dla innych programów unijnych.
- (5) W celu wypełnienia obowiązków sprawozdawczych określonych w art. 11 lit. c) dyrektywy 2016/2284/UE w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE, odnośnie do pobierania i wykorzystywania funduszy unijnych przeznaczonych na wsparcie środków służących realizacji celów niniejszej dyrektywy, należy śledzić wydatki dotyczące obniżenia emisji zanieczyszczeń powietrza na podstawie wspomnianej dyrektywy.
- (6) Jednym z istotnych celów tego programu jest osiągnięcie większej synergii między sektorami transportu, energii i technologii cyfrowych. W tym celu program powinien przewidywać przyjęcie międzysektorowych programów prac, które mogłyby odnosić się do konkretnych obszarów interwencji, na przykład w odniesieniu do mobilności opartej na sieci i zautomatyzowanej lub paliw alternatywnych. Ponadto program powinien umożliwiać, w ramach każdego sektora, uznawanie za kwalifikowalne niektórych dodatkowych komponentów odnoszących się do innego sektora, jeżeli takie podejście poprawi korzyści społeczno-gospodarcze danej inwestycji. Należy zachęcać do synergii między sektorami w oparciu o kryteria wyboru na potrzeby kwalifikacji działań.
- (7) Wytyczne dotyczące transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) (zwane dalej „wytycznymi TEN-T”), przedstawione w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego

³

COM(2018) 321, s. 13.

i Rady (UE) nr 1315/2013⁴, określają infrastrukturę TEN-T, ustalają wymogi, jakie ma ona spełniać, oraz ustanawiają środki ich realizacji. Wytyczne te przewidują w szczególności zakończenie budowy sieci bazowej do 2030 r. poprzez stworzenie nowej infrastruktury oraz istotną modernizację i odtworzenie istniejącej infrastruktury.

- (8) Aby osiągnąć cele określone w wytycznych TEN-T, konieczne jest wsparcie w pierwszej kolejności połączeń transgranicznych oraz brakujących połączeń, a także zapewnienie, w stosownych przypadkach, zgodności wspieranych działań z planami prac dotyczącymi korytarzy ustanowionymi zgodnie z art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013 oraz z ogólnym procesem rozwoju sieci pod względem wydajności i interoperacyjności.
- (9) Aby odzwierciedlić rosnące przepływy transportowe i rozwój sieci, należy dokonać dostosowania korytarzy sieci bazowej i ich wstępnie zidentyfikowanych odcinków. W celu zachowania spójności i skuteczności rozwoju i koordynacji korytarzy dostosowania te powinny być proporcjonalne. Z tego względu długość korytarzy sieci bazowej nie powinna wzrosnąć o więcej niż 15 %.
- (10) Należy wspierać inwestycje na rzecz inteligentnej, zrównoważonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, bezpiecznej i chronionej mobilności w całej Unii. W 2017 r. Komisja przedstawiła strategię „Europa w ruchu”⁵, szeroko zakrojony zestaw inicjatyw mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, wdrożenie inteligentnych systemów pobierania opłat drogowych, zmniejszenie poziomu emisji CO₂, zanieczyszczeń powietrza i zagęszczenia ruchu, promowanie mobilności opartej na sieci i autonomicznej oraz zapewnienie odpowiednich warunków i czasu odpoczynku pracownikom. Inicjatywom tym powinno towarzyszyć, w stosownych przypadkach, unijne wsparcie finansowe za pośrednictwem niniejszego programu.
- (11) W wytycznych TEN-T w odniesieniu do nowych technologii i innowacji wymaga się, by TEN-T umożliwiała dekarbonizację wszystkich rodzajów transportu poprzez stymulowanie efektywności energetycznej oraz wykorzystanie paliw alternatywnych. W dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE⁶ określono wspólne ramy środków na rzecz rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych w Unii w celu zminimalizowania zależności od ropy naftowej oraz w celu ograniczenia wpływu transportu na środowisko, a także zobowiązano państwa członkowskie do zapewnienia do dnia 31 grudnia 2025 r. publicznej dostępności punktów ładowania lub tankowania paliw. Jak wskazano we wnioskach Komisji z listopada 2017 r.⁷, niezbędny jest kompleksowy zestaw środków służących propagowaniu mobilności niskoemisyjnej, w tym wsparcie finansowe, w przypadku gdy warunki rynkowe nie stanowią wystarczającej zachęty.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

⁵ Komunikat Komisji „Europa w ruchu: Program działań na rzecz sprawiedliwego społecznie przejścia do czystej, konkurencyjnej i opartej na sieci mobilności dla wszystkich”, COM(2017) 283.

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE z dnia 22 października 2014 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (Dz.U. L 307 z 28.10.2014, s. 1).

⁷ Komunikat Komisji pt. „Osiągnięcie mobilności niskoemisyjnej Unia Europejska, która chroni naszą planetę, wzmacnia pozycję konsumentów oraz broni swojego przemysłu i pracowników”, COM(2017) 675.

- (12) W kontekście swojego komunikatu „Zrównowazona mobilność dla Europy: bezpieczna, oparta na sieci i czysta”⁸ Komisja podkreśliła, że pojazdy zautomatyzowane i zaawansowane systemy łączności sprawiają, że pojazdy będą bezpieczniejsze, łatwiejsze do współużytkowania i bardziej przystępne dla wszystkich obywateli, w tym dla osób, które mogą być dzisiaj odcięte od usług w zakresie mobilności, takich jak osoby starsze i niepełnosprawne. W tym kontekście Komisja zaproponowała także „Strategiczny plan działania UE na rzecz bezpieczeństwa na drogach” oraz przegląd dyrektywy 2008/096 w sprawie zarządzania infrastrukturą bezpieczeństwa ruchu drogowego.
- (13) Aby przyspieszyć ukończenie projektów transportowych w słabiej rozwiniętych częściach sieci, należy przenieść do programu alokację środków z Funduszu Spójności na potrzeby finansowania projektów transportowych w państwach członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności. W początkowej fazie oraz z uwzględnieniem limitu 70 % puli przeniesionych środków, wybór projektów kwalifikujących się do finansowania powinien odbywać się z zachowaniem krajowych alokacji w ramach Funduszu Spójności. Pozostałe 30 % puli przeniesionych środków powinno być przydzielane na zasadach konkurencyjnych na projekty zlokalizowane w państwach członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności, z uwzględnieniem w pierwszej kolejności połączeń transgranicznych i brakujących połączeń. Komisja powinna wspierać państwa członkowskie kwalifikujące się do finansowania z Funduszu Spójności w ich wysiłkach na rzecz opracowania odpowiedniej rezerwy projektów, zwłaszcza poprzez wzmacnianie potencjału instytucjonalnego zainteresowanych administracji publicznych.
- (14) W następstwie wspólnego komunikatu w sprawie poprawy mobilności wojskowej w Unii Europejskiej z listopada 2017 r.⁹, w planie działania na rzecz mobilności wojskowej – przyjętym w dniu 28 marca 2018 r. przez Komisję i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa¹⁰ – podkreślono, iż polityka w zakresie infrastruktury transportowej stanowi okazję do zwiększenia efektów synergii między potrzebami w zakresie obronności a transeuropejską siecią transportową (TEN-T). W planie działania wskazano, że do połowy 2018 r. Rada proszona jest o przeanalizowanie i zatwierdzenie wymogów wojskowych w odniesieniu do infrastruktury transportowej oraz że do 2019 r. służby Komisji określą części transeuropejskiej sieci transportowej odpowiednie dla transportu wojskowego, z uwzględnieniem koniecznej modernizacji istniejącej infrastruktury. Finansowanie przez Unię realizacji projektów podwójnego zastosowania powinno odbywać się za pośrednictwem programu w oparciu o szczegółowe programy prac określające stosowne wymogi ustalone w kontekście planu działania.
- (15) W swoim komunikacie „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”¹¹ Komisja podkreśliła szczególne potrzeby transportowe regionów najbardziej oddalonych oraz konieczność zapewnienia finansowania unijnego w celu zaspokojenia tych potrzeb, w tym za pośrednictwem programu.

⁸ COM(2018) 293.

⁹ JOIN(2017) 41.

¹⁰ JOIN(2018) 5.

¹¹ COM(2017) 623.

- (16) Biorąc pod uwagę znaczne potrzeby inwestycyjne w kontekście ukończenia sieci bazowej TEN-T do 2030 r. (szacowane na 350 mld EUR w latach 2021–2027) i sieci kompleksowej TEN-T do 2050 r. oraz inwestycje w zakresie dekarbonizacji, cyfryzacji i transportu miejskiego (szacowane na 700 mld EUR w latach 2021–2027), należy w jak najbardziej efektywny sposób wykorzystać różne unijne programy i instrumenty finansowania, a tym samym zmaksymalizować wartość dodaną inwestycji wspieranych przez Unię. Zostałoby to osiągnięte dzięki usprawnieniu procesu inwestycyjnego, zapewniającemu eksponowanie puli projektów transportowych i spójność między odpowiednimi programami unijnymi, a mianowicie instrumentem „Łącząc Europę”, Europejskim Funduszem Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszem Spójności oraz InvestEU. W szczególności należy uwzględnić, w stosownych przypadkach, warunki podstawowe wyszczególnione w załączniku IV rozporządzenia (UE) XXX [rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz („CPR”)].
- (17) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013¹² określa priorytety w zakresie transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, które powinny zostać zrealizowane, aby osiągnąć unijne cele polityki w zakresie energii i klimatu, identyfikuje projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, które są niezbędne do realizacji tych priorytetów, ustanawia środki w zakresie wydawania zezwoleń, udziału sektora publicznego oraz regulacje przyspieszające lub ułatwiające realizację tych projektów, w tym kryteria kwalifikowalności takich projektów do otrzymania unijnej pomocy finansowej.
- (18) W dyrektywie [przekształcenie dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii] podkreśla się potrzebę ustanowienia ram umożliwiających zwiększone wykorzystanie funduszy unijnych, czyniąc wyraźne odniesienie do kwestii umożliwienia podejmowania działań wspierających współpracę transgraniczną w dziedzinie energii odnawialnej.
- (19) Ukończenie infrastruktury sieciowej pozostaje priorytetem w kontekście zapewnienia rozwoju energii odnawialnej, natomiast uwzględnienie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej stanowi odzwierciedlenie podejścia przyjętego w ramach inicjatywy „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, ze zbiorową odpowiedzialnością za osiągnięcie wartości docelowej dla energii odnawialnej w 2030 r. i zmienionym kontekstem działania z uwzględnieniem ambitnych długoterminowych celów w zakresie dekarbonizacji.
- (20) Innowacyjne technologie infrastrukturalne, które umożliwiają przejście na niskoemisyjne systemy energetyczne i transportowe oraz zwiększają bezpieczeństwo dostaw, są niezbędne w świetle unijnej agendy dekarbonizacji. W szczególności w swoim komunikacie z dnia 23 listopada 2017 r. pt. „Komunikat w sprawie rozwoju

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 347/2013 z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej, uchylające decyzję nr 1364/2006/WE oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 713/2009, (WE) nr 714/2009 i (WE) nr 715/2009 (Dz.U. L 115 z 25.4.2013, s. 39).

sieci energetycznych w Europie”¹³ Komisja podkreśliła, że rola energii elektrycznej, w przypadku gdy energia ze źródeł odnawialnych będzie stanowić połowę produkcji energii elektrycznej do 2030 r., będzie w coraz większym stopniu powodować obniżenie emisyjności sektorów dotychczas zdominowanych przez paliwa kopalne – na przykład transportu, przemysłu oraz sektora ogrzewania i chłodzenia – oraz że w związku z tym priorytetem w ramach polityki transeuropejskiej infrastruktury energetycznej należy w coraz większym stopniu kłaść nacisk na elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe, magazynowanie energii elektrycznej i projekty inteligentnych sieci. W celu wspierania realizacji unijnych celów w zakresie dekarbonizacji należy odpowiednio uwzględnić i priorytetowo traktować technologie i projekty przyczyniające się do przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. Komisja będzie dążyć do zwiększenia liczby projektów w zakresie transgranicznych inteligentnych sieci, innowacyjnych technologii magazynowania oraz przesyłu dwutlenku węgla, przeznaczonych do objęcia wsparciem w ramach programu.

- (21) Osiągnięcie jednolitego rynku cyfrowego opiera się na podstawowej infrastrukturze łączności cyfrowej. Cyfryzacja przemysłu europejskiego i modernizacja sektorów, takich jak transport, energia, opieka zdrowotna i administracja publiczna, zależą od powszechnego dostępu do niezawodnych, przystępnych cenowo sieci o dużej i bardzo dużej przepustowości. Łączność cyfrowa stała się jednym z decydujących czynników eliminowania różnic gospodarczych, społecznych i terytorialnych, służąc wspieraniu modernizacji lokalnych gospodarek i dywersyfikacji działalności gospodarczej. Należy dostosować zakres interwencji podejmowanej w ramach programu w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej, aby odzwierciedlić jej rosnące znaczenie dla całej gospodarki i społeczeństwa. W związku z tym konieczne jest określenie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej, niezbędnych do realizacji celów jednolitego rynku cyfrowego w Unii, a także uchylene rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 283/2014¹⁴.
- (22) W komunikacie pt. „Łączność dla konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego – W kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego”¹⁵ („strategia na rzecz społeczeństwa gigabitowego”) określono strategiczne cele na rok 2025 r. z myślą o optymalizacji inwestycji w infrastrukturę łączności cyfrowej. Dyrektywa (UE) 2018/XXX [o Europejskim kodeksie łączności elektronicznej] ma na celu, między innymi, stworzenie otoczenia regulacyjnego, które sprzyjać będzie prywatnym inwestycjom w sieci łączności cyfrowej. Niemniej jednak jest oczywiste, że wdrożenia sieci pozostaną nieopłacalne ekonomicznie na wielu obszarach w Unii ze względu na różne czynniki, takie jak oddalenie tych regionów i ich specyfika terytorialna bądź geograficzna, niska gęstość zaludnienia czy różne kwestie społeczno-gospodarcze. Należy zatem dostosować program pod kątem jego wkładu w osiągnięcie wspomnianych celów strategicznych określonych w strategii na rzecz społeczeństwa gigabitowego, uzupełniając wsparcie na rzecz wdrożenia sieci o bardzo dużej przepustowości udzielane za pośrednictwem innych programów, w szczególności

¹³ COM(2017) 718.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 283/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących sieci transeuropejskich w dziedzinie infrastruktury telekomunikacyjnej, uchylające decyzję nr 1336/97/WE (Dz.U. L 86 z 21.3.2014, s. 14).

¹⁵ COM(2016) 587.

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności oraz Funduszu InvestEU.

- (23) Choć wszystkie sieci łączności cyfrowej, które są połączone z internetem, są ze swej istoty sieciami transeuropejskimi, głównie ze względu na funkcjonowanie umożliwianych aplikacji i usług, pierwszeństwo we wspieraniu za pośrednictwem programu należy przyznać działaniom o najwyższym oczekiwanym wpływie wywieranym na jednolity rynek cyfrowy, m.in. dzięki ich dostosowaniu do celów strategii na rzecz społeczeństwa gigabitowego, jak również na cyfrową transformację gospodarki i społeczeństwa, z uwzględnieniem zaobserwowanych niedoskonałości rynku i przeszkód w realizacji.
- (24) Szkoły, uniwersytety, biblioteki, organy administracji lokalnej, regionalnej czy krajowej, główni dostawcy usług publicznych, szpitale i ośrodki zdrowia, węzły transportowe i przedsiębiorstwa zaawansowane cyfrowo są podmiotami i miejscami, które mogą wpływać na istotne zmiany społeczno-gospodarcze na obszarach, na których są one zlokalizowane. Tego rodzaju podmioty stymulujące rozwój społeczno-gospodarczy muszą być w czołówce, jeśli chodzi o gigabitowe połączenia z internetem, aby zapewnić dostęp do najlepszych usług i aplikacji dla europejskich obywateli, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych. Program powinien wspierać dostęp do gigabitowych połączeń z internetem dla wspomnianych podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy w celu maksymalizacji ich pozytywnych skutków ubocznych dla gospodarki i społeczeństwa, w tym poprzez zwiększenie popytu na połączenia i usługi.
- (25) Ponadto, wykorzystując sukces realizacji inicjatywy WiFi4EU, w ramach programu należy nadal wspierać zapewnianie bezpłatnej, wysokiej jakości lokalnej łączności bezprzewodowej w ośrodkach lokalnego życia publicznego, z uwzględnieniem podmiotów pełniących misję publiczną, takich jak organy publiczne i dostawcy usług publicznych, jak również w przestrzeniach zewnętrznych dostępnych publicznie, w celu promowania unijnej wizji cyfrowej w społecznościach lokalnych.
- (26) Rentowność przewidywanych kolejnych generacji usług cyfrowych, takich jak usługi i aplikacje internetu rzeczy, które mają przynieść znaczne korzyści w różnych sektorach i dla całego społeczeństwa, będzie wymagać nieprzerwanego transgranicznego zasięgu sieci 5G, w szczególności w celu umożliwienia użytkownikom i przedmiotom zachowania połączenia w trakcie podróży. Jednocześnie niejasne pozostają scenariusze dotyczące podziału kosztów wdrożenia systemów 5G we wszystkich tych sektorach, a postrzegane ryzyko związane z ich komercyjnym wdrożeniem w niektórych kluczowych obszarach jest bardzo wysokie. Oczekuje się, iż korytarze drogowe i połączenia kolejowe będą kluczowymi obszarami dla pierwszej fazy nowych zastosowań w dziedzinie mobilności opartej na sieci, a zatem stanowią one kluczowe projekty transgraniczne w kontekście finansowania w ramach tego programu.
- (27) Niepołączone terytoria na wszystkich obszarach Unii, w tym na obszarach centralnych, stanowią wąskie gardła i niewykorzystany potencjał jednolitego rynku cyfrowego. Na większości obszarów wiejskich i oddalonych dostęp do wysokiej jakości internetu może odgrywać istotną rolę jako czynnik zapobiegający przepaści cyfrowej, izolacji i wyludnianiu poprzez zmniejszenie kosztów dostawy towarów i usług oraz częściowe zrekompensowanie życia w oddaleniu. Wysokiej jakości łączność internetowa jest niezbędna z punktu widzenia nowych możliwości gospodarczych, takich jak rolnictwo precyzyjne czy rozwój gospodarki ekologicznej

na obszarach wiejskich. Program powinien przyczynić się do zapewnienia wszystkim gospodarstwom domowym w Europie – na obszarach wiejskich bądź miejskich – łączności stacjonarnej lub bezprzewodowej o bardzo dużej przepustowości, koncentrując się na tych projektach wdrożeniowych, które dotyczą stwierdzonych niedoskonałości rynku i mogą być realizowane za pomocą dotacji o niskiej intensywności. Tym samym program powinien mieć na celu osiągnięcie kompleksowego pokrycia zasięgiem gospodarstw domowych i terytoriów, ponieważ eliminowanie luk w obszarach pokrytych już zasięgiem na późniejszych etapach nie jest oszczędnym rozwiązaniem.

- (28) Wdrożenie szkieletowych sieci łączności elektronicznej, w tym wykorzystujących podmorskie kable łączące terytoria europejskie z państwami trzecimi na innych kontynentach bądź łączące wyspy europejskie lub terytoria zamorskie z obszarem kontynentalnym, jest konieczne w celu zapewnienia niezbędnej redundancji w przypadku tego rodzaju kluczowej infrastruktury oraz w celu zwiększenia zdolności i odporności sieci cyfrowych Unii. Projekty takie są jednak często nieopłacalne ekonomicznie bez wsparcia publicznego.
- (29) Działania przyczyniające się do realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej powinny wykorzystywać technologię najlepiej dopasowaną do konkretnego projektu, proponując najlepiej wyważone proporcje między najnowszymi technologiami pod względem wydajności przepływu danych, bezpieczeństwa transmisji, odporności sieci oraz opłacalności, i powinny być traktowane priorytetowo za pomocą programów prac, z uwzględnieniem kryteriów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Wdrożenia sieci o bardzo dużej przepustowości mogą obejmować infrastrukturę pasywną w celu maksymalizacji korzyści społeczno-gospodarczych oraz korzyści dla środowiska. Ponadto przy ustalaniu priorytetów działań należy uwzględniać potencjalne pozytywne skutki uboczne w zakresie łączności, na przykład gdy wdrażany projekt może wzmocnić uzasadnienie biznesowe dla przyszłych wdrożeń, prowadząc do rozszerzenia pokrycia zasięgiem terytoriów i ludności na obszarach, które do tej pory pozostawały poza zasięgiem.
- (30) Unia opracowała własną satelitarną technologię pozycjonowania, nawigacji i pomiaru czasu (EGNOS/Galileo) oraz własny system obserwacji Ziemi (Copernicus). Zarówno EGNOS/Galileo, jak i program Copernicus oferują zaawansowane usługi, które przynoszą istotne korzyści ekonomiczne użytkownikom publicznym i prywatnym. W związku z tym wszelka finansowana w ramach programu infrastruktura transportowa, energetyczna lub cyfrowa, wykorzystująca usługi pozycjonowania, nawigacji i pomiaru czasu lub obserwacji Ziemi, powinna być kompatybilna pod względem technicznym z EGNOS/Galileo i programem Copernicus.
- (31) Pozytywne wyniki pierwszego zaproszenia do składania wniosków dotyczących łączenia instrumentów, uruchomionego w ramach obecnego programu w 2017 r., potwierdziły adekwatność i wartość dodaną wynikającą z wykorzystania dotacji UE do łączenia finansowania ze środkami pochodzącymi z Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub krajowych banków prorozwojowych lub innych instytucji finansowania rozwoju i publicznych instytucji finansowych, a także od instytucji finansowych sektora prywatnego i inwestorów z sektora prywatnego, w tym poprzez partnerstwa publiczno-prywatne. Program powinien zatem nadal przewidywać specjalne zaproszenia umożliwiające połączenie dotacji unijnych oraz innych źródeł finansowania.

- (32) Ponadto cele polityki wynikające z niniejszego programu będą również realizowane dzięki instrumentom finansowym i gwarancjom budżetowym w ramach segmentów [...] Funduszu InvestEU. Działania objęte programem powinny być wykorzystywane do skorygowania niedoskonałości rynku lub nieoptymalnych sytuacji w zakresie inwestycji, w proporcjonalny sposób, bez powielania bądź wypierania finansowania prywatnego, i powinny przedstawiać wyraźną europejską wartość dodaną.
- (33) Aby sprzyjać zintegrowanemu rozwojowi cyklu innowacji, konieczne jest zapewnienie komplementarności między innowacyjnymi rozwiązaniami opracowanymi w kontekście unijnych programów ramowych w zakresie badań naukowych i innowacji a innowacyjnymi rozwiązaniami wdrażanymi przy wsparciu ze strony instrumentu „Łącząc Europę”. W tym celu synergia z programem „Horyzont Europa” zapewnią, aby: a) potrzeby badawcze i inwestycyjne w obszarach transportu, energii i technologii cyfrowych w UE zostały zidentyfikowane i ustalone w trakcie procesu planowania strategicznego programu „Horyzont Europa”; b) instrument „Łącząc Europę” służył wsparciu szeroko zakrojonego rozwoju i wdrożenia innowacyjnych technologii i rozwiązań w zakresie infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej, w szczególności tych, które są rezultatem programu „Horyzont Europa”; c) ułatwiona została wymiana informacji i danych między programem „Horyzont Europa” a instrumentem „Łącząc Europę”, na przykład poprzez wyróżnienie technologii z programu „Horyzont Europa” o wysokiej gotowości rynkowej, które mogłyby być dalej wdrażane za pomocą instrumentu „Łącząc Europę”.
- (34) Niniejsze rozporządzenie określa pulę środków finansowych na cały okres 2021–2027, które stanowią główną kwotę odniesienia w rozumieniu [zaktualizować odesłanie stosownie do nowego porozumienia międzyinstytucjonalnego: pkt 17 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami¹⁶, dla Parlamentu Europejskiego i Rady podczas rocznej procedury budżetowej].
- (35) Na poziomie Unii europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej zapewnia ramy dla określania krajowych priorytetów w zakresie reform oraz monitorowania ich realizacji. W celu wspierania tych priorytetów państwa członkowskie opracowują krajowe wieloletnie strategie inwestycyjne. Strategie te powinny być przedstawiane wraz z rocznymi krajowymi programami reform jako sposób na określenie i skoordynowanie priorytetowych projektów inwestycyjnych, które mają być wspierane ze środków krajowych lub unijnych. Mają również pomóc w wykorzystywaniu unijnego finansowania w spójny sposób oraz maksymalizowaniu wartości dodanej wsparcia finansowego, otrzymywanego w szczególności za pośrednictwem, w stosownych przypadkach, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności, Europejskiego Instrumentu Stabilizacji Inwestycji, Funduszu InvestEU oraz instrumentu „Łącząc Europę”. Wsparcie finansowe powinno również być wykorzystywane, w stosownych przypadkach, w sposób zgodny z unijnymi i krajowymi planami w zakresie energii i klimatu.
- (36) Do niniejszego rozporządzenia zastosowanie mają horyzontalne przepisy finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przepisy te, ustanowione rozporządzeniem

¹⁶

Dz.U. C 373 z 20.12.2013, s. 1.

finansowym, określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Przepisy przyjęte na podstawie art. 322 TFUE dotyczą również ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich, jako że poszanowanie praworządności jest niezbędnym warunkiem wstępnym należytego zarządzania finansami i skutecznego unijnego finansowania.

- (37) Wyboru rodzajów finansowania oraz metod realizacji na podstawie niniejszego rozporządzenia należy dokonywać na podstawie ich potencjału w zakresie osiągnięcia szczegółowych celów działań i możliwości uzyskania rezultatów, z uwzględnieniem w szczególności kosztów kontroli, obciążeń administracyjnych oraz spodziewanego ryzyka niezgodności z wymogami. Należy rozważyć zastosowanie płatności ryczałtowych, stawek ryczałtowych i kosztów jednostkowych, a także formę finansowania niepowiązanego z kosztami, o którym mowa w art. 125 ust. 1 rozporządzenia finansowego.
- (38) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach unijnych w ramach współpracy ustanowionej na mocy porozumienia EOG, które przewiduje realizację programów w drodze decyzji przyjętej na mocy tej umowy. Państwa trzecie mogą brać udział także w oparciu o inne instrumenty prawne. Należy wprowadzić w niniejszym rozporządzeniu specjalny przepis dotyczący przyznawania niezbędnych praw i dostępu właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu, aby umożliwić im pełne wykonywanie ich odpowiednich kompetencji.
- (39) Rozporządzenie finansowe ustanawia zasady udzielania dotacji. Aby uwzględnić specyfikę działań wspieranych w ramach programu oraz zapewnić ich spójną realizację w sektorach objętych programem, należy przewidzieć dodatkowe wskazówki dotyczące kryteriów kwalifikowalności i kryteriów wyboru.
- (40) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013¹⁷, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95¹⁸, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96¹⁹ i rozporządzeniem Rady (UE) 2017/193²⁰ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, ich wykrywania, korygowania i dochodzenia, a także odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania sankcji

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

¹⁸ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

¹⁹ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

²⁰ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013 i rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może prowadzić dochodzenia administracyjne, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371²¹. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, w pełni współpracują w celu ochrony interesów finansowych Unii, przyznają konieczne prawa i dostęp Komisji, OLAF-owi, Prokuraturze Europejskiej (EPPO) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu (ETO) oraz zapewniają, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (41) Zgodnie z [zaktualizować odesłanie stosownie do nowej decyzji w sprawie KTZ: art. 94 decyzji Rady 2013/755/UE²²] osoby i podmioty mające siedzibę w krajach i terytoriach zamorskich (KTZ) kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów programu oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.
- (42) Unia powinna dążyć do zapewnienia spójności i synergii z unijnymi programami w zakresie polityki zewnętrznej, z uwzględnieniem pomocy przedakcesyjnej wynikającej z zobowiązań podjętych w kontekście komunikatu „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie”²³.
- (43) W przypadku gdy państwa trzecie lub podmioty z siedzibą w państwach trzecich uczestniczą w działaniach przyczyniających się do realizacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej, pomoc finansowa powinna być dostępna tylko wtedy, gdy jest ona niezbędna do osiągnięcia celów tych projektów.
- (44) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.²⁴ zachodzi potrzeba oceny funduszy w oparciu o informacje zgromadzone w kontekście konkretnych wymogów dotyczących monitorowania, przy czym należy unikać nadmiernej regulacji i obciążeń administracyjnych, zwłaszcza względem państw członkowskich. Komisja powinna przeprowadzać oceny, a ich wyniki przekazywać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów, aby ocenić skuteczność i efektywność finansowania oraz jego wpływu na ogólne cele programu.

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

²² Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1.

²³ COM(2018) 65.

²⁴ Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej a Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.; Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1–14.

- (45) Należy wdrożyć odpowiednie środki monitorowania i sprawozdawczości, w tym wskaźniki, aby przedstawiać postępy w realizacji programu pod kątem osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych określonych w niniejszym rozporządzeniu. Wspomniany system sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego rezultatów w sposób wydajny, skuteczny i terminowy. Konieczne jest nałożenie proporcjonalnych wymogów sprawozdawczych na odbiorców środków unijnych w celu zebrania odpowiednich danych na potrzeby programu.
- (46) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do przyjmowania programów prac. Uprawnienia te są wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011²⁵.
- (47) W celu dostosowania, w razie potrzeby, wskaźników stosowanych do monitorowania realizacji programu, orientacyjnych wartości procentowych zasobów budżetowych przydzielonych na poszczególne cele szczegółowe w sektorze transportu, a także definicji transportowych korytarzy sieci bazowej, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmian w częściach I, II i III załącznika do niniejszego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. W szczególności, aby zapewnić udział na równych zasadach Parlamentu Europejskiego i Rady w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (48) W celu zapewnienia jasności należy uchylić rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014. Należy jednak zachować skutki art. 29 rozporządzenia (UE) nr 1316/2013, który zmienia załącznik do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 913/2010²⁶ w odniesieniu do wykazu korytarzy towarowych.
- (49) Aby umożliwić terminowe przyjęcie aktów wykonawczych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, powinno ono wejść w życie niezwłocznie po jego opublikowaniu,

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 913/2010 z dnia 22 września 2010 r. w sprawie europejskiej sieci kolejowej ukierunkowanej na konkurencyjny transport towarowy (Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 22).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1 *Przedmiot*

Niniejsze rozporządzenie ustanawia instrument „Łącząc Europę” (zwany dalej „programem”). Określa ono cele programu, budżet na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2 *Definicje*

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „działanie” oznacza każdą działalność, która została uznana za finansowo i technicznie niezależną, ma określone ramy czasowe i jest niezbędna do realizacji danego projektu;
- b) „paliwa alternatywne” oznaczają paliwa alternatywne w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy 2014/94/UE;
- c) „państwo stowarzyszone” oznacza państwo trzecie, które jest stroną zawartej z Unią umowy umożliwiającej jego uczestnictwo w programie zgodnie z art. 5;
- d) „działanie łączone” oznacza działanie wspierane z budżetu UE, w tym działanie w ramach instrumentów łączonych zgodnie z art. [2 pkt 6] rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/XXX („rozporządzenie finansowe”), łączące bezzwrotne formy wsparcia lub instrumenty finansowe z budżetu UE oraz zwrotne formy wsparcia z instytucji finansowania rozwoju lub innych publicznych instytucji finansowych, a także z komercyjnych instytucji finansowych i od inwestorów;
- e) „sieć kompleksowa” oznacza infrastrukturę transportową określoną zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
- f) „sieć bazowa” oznacza infrastrukturę transportową określoną zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia (UE) 1315/2013;
- g) „korytarze sieci bazowej” oznaczają instrument ułatwiający skoordynowane wdrażanie sieci bazowej, zgodnie z rozdziałem IV rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, oraz wymieniony w części III załącznika do niniejszego rozporządzenia;
- h) „projekt transgraniczny w dziedzinie energii odnawialnej” oznacza projekt zakwalifikowany lub spełniający kryteria kwalifikowalności zgodnie z umową o współpracy lub innego rodzaju uzgodnieniami pomiędzy państwami członkowskimi bądź uzgodnieniami między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, jak określono w art. 6, 7, 9 lub 11 dyrektywy 2009/82/WE, w zakresie planowania lub upowszechniania produkcji energii odnawialnej, zgodnie z kryteriami określonymi w części IV załącznika do niniejszego rozporządzenia;
- i) „infrastruktura łączności cyfrowej” oznacza sieci o bardzo dużej przepustowości, systemy 5G, lokalną łączność bezprzewodową bardzo wysokiej jakości, sieci

szkieletowe, jak również operacyjne platformy cyfrowe bezpośrednio związane z infrastrukturą transportową i energetyczną;

- j) „systemy 5G” oznaczają zestaw elementów infrastruktury cyfrowej opartych na normach uzgodnionych na poziomie światowym w zakresie technologii łączności ruchomej i bezprzewodowej, wykorzystywanej na potrzeby łączności i usług o wartości dodanej, o zaawansowanych parametrach eksploatacyjnych, takich jak wysokie wskaźniki i możliwości przesyłu danych, niski poziom opóźnień, wysoka niezawodność bądź obsługiwanie dużej liczby połączonych urządzeń;
- k) „korytarz 5G” oznacza szlak transportowy, drogę lub linię kolejową, w pełni objętą infrastrukturą łączności cyfrowej, w szczególności systemami 5G, umożliwiającą nieprzerwane świadczenie synergicznych usług cyfrowych, takich jak mobilność oparta na sieci i zautomatyzowana lub podobne usługi w zakresie inteligentnej mobilności dla kolei;
- l) „operacyjne platformy cyfrowe bezpośrednio związane z infrastrukturą transportową i energetyczną” oznaczają fizyczne i wirtualne zasoby technologii informacyjno-komunikacyjnych („ICT”), uzupełniające infrastrukturę łączności, wspierające przepływ, przechowywanie, przetwarzanie i analizę danych dotyczących transportu lub infrastruktury energetycznej;
- m) „projekt będący przedmiotem wspólnego zainteresowania” oznacza projekt określony w rozporządzeniu (UE) nr 1315/2013 lub w rozporządzeniu (UE) nr 347/2013 lub w art. 8 niniejszego rozporządzenia;
- n) „prace studyjne” oznaczają działania niezbędne do przygotowania realizacji projektu, takie jak analizy przygotowawcze, tworzenie map infrastruktury, studia wykonalności, analizy oceniające, testy i analizy zatwierdzające, w tym w formie oprogramowania, oraz wszelkie inne środki wsparcia technicznego, w tym wstępne działania zmierzające do zdefiniowania i opracowania projektu oraz podjęcia decyzji o jego finansowaniu, takie jak rozpoznanie danego terenu i przygotowanie pakietu finansowego;
- o) „podmioty stymulujące rozwój społeczno-gospodarczy” oznaczają podmioty, które ze względu na swoją misję, charakter lub lokalizację mogą bezpośrednio lub pośrednio generować istotne korzyści społeczno-gospodarcze dla obywateli, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych znajdujących się w ich otoczeniu;
- p) „państwo trzecie” oznacza państwo, które nie jest członkiem Unii Europejskiej;
- q) „sieci o bardzo dużej przepustowości” oznaczają sieci o bardzo dużej przepustowości w rozumieniu art. [2 (XX)] dyrektywy (UE) 2018/XXX [o Europejskim kodeksie łączności elektronicznej];
- r) „roboty” oznaczają zakup, dostawę i rozmieszczenie części składowych, systemów i usług, w tym oprogramowania, realizację związanych z projektem prac rozwojowych, budowlanych i instalacyjnych, odbiór instalacji oraz uruchomienie projektu.

Artykuł 3

Cele

1. Głównym celem programu jest rozwój i modernizacja transeuropejskich sieci w dziedzinach transportu, energii i technologii cyfrowych, a także ułatwianie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej, z uwzględnieniem

długoterminowych zobowiązań do obniżenia emisyjności oraz z naciskiem na synergię między sektorami.

2. Program ma następujące cele szczegółowe:

- a) w sektorze transportu:
 - (i) przyczynianie się do opracowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, dotyczących wydajnych i wzajemnie połączonych sieci i infrastruktury na potrzeby inteligentnej, zrównoważonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, bezpiecznej i chronionej mobilności;
 - (ii) dostosowanie sieci TEN-T do potrzeb w zakresie mobilności wojskowej;
- b) w sektorze energii: przyczynianie się do opracowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, dotyczących dalszej integracji wewnętrznego rynku energii, interoperacyjności sieci w wymiarze ponadgranicznym i ponadsektorowym, ułatwiających dekarbonizację i zapewniających bezpieczeństwo dostaw, a także ułatwianie współpracy transgranicznej w dziedzinie energii odnawialnej;
- c) w sektorze technologii cyfrowych: przyczynianie się do upowszechnienia sieci cyfrowych o bardzo dużej przepustowości oraz systemów 5G, do zwiększenia odporności i przepustowości cyfrowych sieci szkieletowych na terytoriach UE poprzez połączenie ich z sąsiadującymi terytoriami, jak również do cyfryzacji sieci transportowych i energetycznych.

Artykuł 4

Budżet

- 1. Pulę środków finansowych na realizację programu na okres 2021–2027 ustala się na 42 265 493 000 EUR według cen bieżących.
- 2. Podział tej kwoty jest następujący:
 - a) do 30 615 493 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), w tym:
 - i) kwota 12 830 000 000 EUR z klastra europejskich inwestycji strategicznych;
 - ii) kwota 11 285 493 000 EUR przeniesiona z Funduszu Spójności na wydatki zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wyłącznie w państwach członkowskich kwalifikujących się do otrzymania środków z Funduszu Spójności;
 - (iii) kwota 6 500 000 000 EUR z klastra obronnego na cel szczegółowy, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) ppkt (ii);
 - b) do 8 650 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), z czego maksymalnie 10 % na projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej;
 - c) do 3 000 000 000 EUR na cele szczegółowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. c).
- 3. Komisja nie zmienia kwoty, o której mowa w ust. 2 lit. a) ppkt (ii).

4. Kwota, o której mowa w ust. 1, może zostać wykorzystana na pomoc techniczną i administracyjną w ramach realizacji programu oraz wytycznych sektorowych, między innymi na działania przygotowawcze oraz w zakresie monitorowania, kontroli, audytu i oceny, w tym na systemy informatyczne dla przedsiębiorstw. Kwota ta może być również wykorzystywana do finansowania środków towarzyszących w celu wsparcia przygotowania projektów.
5. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można rozłożyć na kilka lat na roczne raty.
6. Bez uszczerbku dla rozporządzenia finansowego wydatki na działania wynikające z projektów ujętych w pierwszym programie prac mogą być kwalifikowalne od dnia 1 stycznia 2021 r.
7. Kwota przeniesiona z Funduszu Spójności jest wykonywana zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, z zastrzeżeniem ust. 8 i bez uszczerbku dla art. 14 ust. 2 lit. b).
8. Jeśli chodzi o kwoty przeniesione z Funduszu Spójności, 30 % tych kwot udostępnia się niezwłocznie wszystkim państwom członkowskim kwalifikującym się do otrzymania środków z Funduszu Spójności na sfinansowanie projektów w dziedzinie infrastruktury transportowej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, z uwzględnieniem w pierwszej kolejności połączeń transgranicznych i brakujących połączeń. Do dnia 31 grudnia 2023 r. wybór projektów kwalifikujących się do finansowania odbywa się z zachowaniem krajowych alokacji z Funduszu Spójności w odniesieniu do 70 % przeniesionych zasobów. Począwszy od dnia 1 stycznia 2024 r., przeniesione na rzecz programu środki, których nie przewidziano na realizację projektu w dziedzinie infrastruktury transportowej, zostaną przekazane wszystkim państwom członkowskim kwalifikującym się do otrzymania środków z Funduszu Spójności na sfinansowanie projektów w dziedzinie infrastruktury transportowej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
9. Środki przydzielone państwom członkowskim w ramach zarządzania dzielonego mogą, na ich wniosek, zostać przeniesione do programu. Komisja wykonuje te środki bezpośrednio zgodnie z [art. 62 ust. 1 lit. a)] rozporządzenia finansowego lub pośrednio zgodnie z lit. c) tego artykułu. W miarę możliwości środki te wykorzystuje się na rzecz danego państwa członkowskiego.

Artykuł 5

Państwa trzecie stowarzyszone z programem

1. Program jest otwarty dla następujących państw trzecich:
 - a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy są członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu EOG;
 - b) państw przystępujących, kandydatów i potencjalnych kandydatów, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami ich udziału w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach, oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
 - c) państw objętych europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii,

ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach, oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

- d) innych państw trzecich, zgodnie z warunkami określonymi w umowie szczegółowej regulującej udział państwa trzeciego w dowolnym unijnym programie, pod warunkiem że umowa ta:
- zapewnia sprawiedliwe równoważenie wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczącego w programach unijnych;
 - określa warunki udziału w programach, w tym obliczanie wkładów finansowych do poszczególnych programów oraz ich kosztów administracyjnych. Wkłady te stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. [21 ust. 5] rozporządzenia finansowego;
 - nie przyznaje państwu trzeciemu uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu;
 - gwarantuje prawa Unii w celu zapewnienia należytego zarządzania finansami i w celu ochrony jej interesów finansowych.
2. Państwa trzecie, o których mowa w ust. 1, oraz podmioty z siedzibą w tych państwach, nie mogą otrzymywać pomocy finansowej na podstawie niniejszego rozporządzenia, chyba że jest ona niezbędna do osiągnięcia celów danego projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz na warunkach określonych w programach prac, o których mowa w art. 19.

Artykuł 6

Realizacja i formy finansowania unijnego

1. Program jest wykonywany według metody zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym lub według metody zarządzania pośredniego z podmiotami, o których mowa w art. [61 ust. 1 lit. c)] rozporządzenia finansowego.
2. Program może zapewniać finansowanie w dowolnej formie przewidzianej w rozporządzeniu finansowym, w szczególności w postaci dotacji i zamówień. Może również zapewniać finansowanie w formie instrumentów finansowych w ramach operacji łączonych. Działania łączone w ramach niniejszego programu realizowane są zgodnie z rozporządzeniem w sprawie InvestEU oraz tytułem X rozporządzenia finansowego.
3. Komisja może przekazać uprawnienia do realizacji części programu agencjom wykonawczym zgodnie z art. [69] rozporządzenia finansowego, mając na uwadze wymogi dotyczące optymalizacji zarządzania i efektywności programu w sektorach transportu, energii i technologii cyfrowych.
4. Z wkładów na mechanizm wzajemnego ubezpieczenia można pokryć ryzyko związane z odzyskaniem środków należnych od beneficjentów i wkłady te uznaje się za wystarczającą gwarancję zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Zastosowanie mają przepisy przewidziane w [art. X] rozporządzenia XXX [rozporządzenie zastępujące rozporządzenie dotyczące funduszu gwarancyjnego].

Artykuł 7

Projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej

1. Projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej obejmują co najmniej dwa państwa członkowskie i są objęte umową o współpracy lub innego rodzaju uzgodnieniem między państwami członkowskimi bądź uzgodnieniami między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, jak określono w art. 6, 7, 9 lub 11 dyrektywy 2009/28/WE. Projekty te identyfikuje się zgodnie z kryteriami i procedurą określonymi w części IV załącznika do niniejszego rozporządzenia.
2. Do dnia 31 grudnia 2019 r. Komisja przyjmuje, zgodnie z art. 23 lit. d) niniejszego rozporządzenia, akt delegowany w celu doprecyzowania kryteriów kwalifikacji i określenia szczegółów procesu wyboru projektów oraz publikuje metody oceny wkładu projektów w realizację ogólnych kryteriów oraz oceny ogólnych kosztów i korzyści określonych w części IV załącznika.
3. Prace studyjne mające na celu opracowanie i identyfikację projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej kwalifikują się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia.
4. Projekty transgraniczne w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych kwalifikują się do finansowania unijnego robót, jeżeli spełniają następujące dodatkowe kryteria:
 - a) szczegółowa analiza kosztów i korzyści projektu zgodnie z pkt 3 w części IV załącznika zawiera dowody na istnienie znacznych oszczędności kosztów lub korzyści pod względem integracji systemów, bezpieczeństwa dostaw lub innowacji; oraz
 - b) wnioskodawca wykaże, że projekt nie zostałby zrealizowany w przypadku braku dotacji lub że projekt nie może być opłacalny z ekonomicznego punktu widzenia w przypadku braku dotacji. Analiza ta uwzględnia wszelkie dochody wynikające z systemów wsparcia.
5. Kwota dotacji na roboty jest proporcjonalna do oszczędności lub korzyści, o których mowa w pkt 2 lit. b) w części IV załącznika, i nie może przekraczać kwoty wymaganej do zapewnienia realizacji projektu lub osiągnięcia jego opłacalności.

Artykuł 8

Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej

1. Projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej przyczyniają się do osiągnięcia celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c).
2. Prace studyjne mające na celu opracowanie i identyfikację projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie infrastruktury łączności cyfrowej kwalifikują się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia.
3. Bez uszczerbku dla kryteriów wyboru określonych w art. 13, priorytetowe znaczenie dla finansowania ustala się, biorąc pod uwagę następujące kryteria:
 - a) działania przyczyniające się do dostępu do sieci o bardzo dużej przepustowości, zdolnych do obsługi połączeń gigabitowych dla podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy, należy traktować priorytetowo z uwzględnieniem funkcji podmiotów stymulujących rozwój społeczno-

gospodarczy, znaczenia usług cyfrowych i aplikacji cyfrowych możliwych dzięki zapewnieniu łączności bazowej oraz potencjalnych korzyści społeczno-gospodarczych dla obywateli, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych, w tym potencjalnych pozytywnych skutków ubocznych w zakresie łączności, zgodnie z częścią V załącznika;

- b) działania przyczyniające się do zapewnienia lokalnej łączności bezprzewodowej wysokiej jakości w społecznościach lokalnych, zgodnie z częścią V załącznika;
- c) jeśli chodzi o działania przyczyniające się do wdrożenia systemów 5G, pierwszeństwo przyznaje się budowie korytarzy 5G wzdłuż głównych lądowych szlaków transportowych, w tym transeuropejskich sieci transportowych. Uwzględnia się również stopień, w jakim działanie przyczynia się do zapewnienia zasięgu wzdłuż głównych tras transportowych, umożliwiając nieprzerwane świadczenie synergicznych usług cyfrowych, przy jednoczesnej maksymalizacji potencjalnych pozytywnych skutków ubocznych dla terytoriów i ludności znajdujących się w pobliżu obszaru wdrażania projektu. Orientacyjny wykaz projektów, które mogłyby skorzystać ze wsparcia, znajduje się w części V załącznika;
- d) projekty mające na celu rozwój transgranicznych sieci szkieletowych łączących Unię z państwami trzecimi i wzmacniających połączenia na terytorium Unii, w tym wykorzystujących podmorskie kable, są traktowane priorytetowo w zależności od tego, w jakim stopniu przyczyniają się istotnie do zwiększenia odporności i przepustowości sieci łączności elektronicznej na terytorium Unii;
- e) jeśli chodzi o pokrycie zasięgiem w ramach sieci o bardzo dużej przepustowości, pierwszeństwo przyznaje się działaniom przyczyniającym się do pokrycia zasięgiem terytoriów i ludności, w odwrotnej proporcji do intensywności wsparcia w formie dotacji, które byłoby wymagane dla umożliwienia realizacji projektu, w odniesieniu do stosownych maksymalnych stóp współfinansowania określonych w art. 14. Uwzględnia się również stopień, w jakim działanie przyczynia się do zapewnienia kompleksowego pokrycia zasięgiem terytorium i ludności w obrębie określonego obszaru wdrażania projektu, przy jednoczesnej maksymalizacji potencjalnych pozytywnych skutków ubocznych dla terytoriów i ludności znajdujących się w pobliżu obszaru wdrażania projektu;
- f) jeśli chodzi o projekty wdrażające operacyjne platformy cyfrowe, pierwszeństwo przyznaje się działaniom opartym na najnowszych technologiach, z uwzględnieniem takich aspektów jak interoperacyjność, cyberbezpieczeństwo, ochrona danych i ponowne wykorzystanie;
- g) stopień, w jakim wdrażana technologia jest najlepiej dopasowana do konkretnego projektu, proponując najlepiej wyważone proporcje między najnowszymi technologiami pod względem wydajności przepływu danych, bezpieczeństwa transmisji, odporności sieci oraz opłacalności.

ROZDZIAŁ II

KWALIFIKOWALNOŚĆ

Artykuł 9

Działania kwalifikowalne

1. Do finansowania kwalifikują się wyłącznie działania przyczyniające się do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 3. Działania te obejmują w szczególności prace studyjne, roboty i inne towarzyszące środki niezbędne do zarządzania programem i jego realizacji oraz wytyczne sektorowe.
2. W sektorze transportu do otrzymania pomocy finansowej Unii na podstawie niniejszego rozporządzenia kwalifikują się następujące działania:
 - a) działania dotyczące wydajnych i wzajemnie połączonych sieci:
 - (i) działania wdrażające sieć bazową zgodnie z rozdziałem III rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w tym działania dotyczące węzłów miejskich, portów morskich, portów śródlądowych i terminali kolejowo-drogowych sieci bazowej, określonych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1315/2013. Działania wdrażające sieć bazową mogą obejmować powiązane elementy znajdujące się w sieci kompleksowej, w przypadku gdy jest to niezbędne do optymalizacji inwestycji i zgodnie z trybami określonymi w programach prac, o których mowa w art. 19 niniejszego rozporządzenia;
 - (ii) działania wdrażające połączenia transgraniczne sieci kompleksowej zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w szczególności odcinki wymienione w części III załącznika do niniejszego rozporządzenia;
 - (iii) działania wdrażające odcinki sieci kompleksowej znajdujące się w regionach najbardziej oddalonych, zgodnie z rozdziałem II rozporządzenia (UE) nr 1315/2013, w tym działania dotyczące odpowiednich węzłów miejskich, portów morskich, portów śródlądowych i terminali kolejowo-drogowych sieci kompleksowej, określonych w załączniku II do rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (iv) działania wspierające projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania mające na celu połączenie sieci transeuropejskiej z sieciami infrastruktury państw sąsiadujących, jak określono w art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - b) działania związane z inteligentną, zrównoważoną, sprzyjającą włączeniu społecznemu, bezpieczną i chronioną mobilnością:
 - (i) działania wspierające autostrady morskie zgodnie z art. 21 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (ii) działania wspierające systemy aplikacji telematycznych, w tym do celów bezpieczeństwa, zgodnie z art. 31 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (iii) działania wspierające usługi w zakresie transportu towarowego zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;

- (iv) działania wspierające nowe technologie i innowacje, w tym automatyzację, zaawansowane usługi transportowe, integrację modalną i infrastrukturę paliw alternatywnych, zgodnie z art. 33 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (v) działania mające na celu usunięcie przeszkód w zakresie interoperacyjności, zwłaszcza przynoszące efekty korytarzowe/sieciowe;
 - (vi) działania służące wdrożeniu bezpiecznej i chronionej infrastruktury oraz mobilności, w tym w zakresie bezpieczeństwa drogowego, zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (vii) działania poprawiające odporność infrastruktury transportowej na zmiany klimatu i klęski żywiołowe;
 - (viii) działania poprawiające przystępność infrastruktury transportowej dla wszystkich użytkowników zgodnie z art. 37 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013;
 - (ix) działania poprawiające przystępność i dostępność infrastruktury transportowej do celów bezpieczeństwa i ochrony ludności.
- c) W ramach celu szczegółowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a) ppkt (ii): działania lub konkretne zadania w ramach działania, wspierające infrastrukturę transportową w sieci TEN-T w celu dostosowania jej do wymogów dotyczących mobilności wojskowej, służące umożliwieniu podwójnego, cywilno-wojskowego, zastosowania infrastruktury.
3. W sektorze energii do otrzymania pomocy finansowej Unii na podstawie niniejszego rozporządzenia kwalifikują się następujące działania:
- a) działania wspierające projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, jak określono w art. 14 rozporządzenia (UE) nr 347/2013;
 - b) działania wspierające projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej, w tym ich opracowanie, zdefiniowane w części IV załącznika do niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w art. 7 niniejszego rozporządzenia.
4. W sektorze technologii cyfrowych do otrzymania pomocy finansowej Unii na podstawie niniejszego rozporządzenia kwalifikują się następujące działania:
- a) działania wspierające połączenia gigabitowe dla podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy;
 - b) działania wspierające zapewnianie w społecznościach lokalnych bardzo wysokiej jakości lokalnej łączności bezprzewodowej, która jest świadczona bezpłatnie i na niedyskryminujących warunkach;
 - c) działania wdrażające nieprzerwany zasięg systemów 5G w odniesieniu do wszystkich głównych lądowych szlaków transportowych, w tym transeuropejskich sieci transportowych;
 - d) działania wspierające wdrażanie sieci szkieletowych, w tym wykorzystujących podmorskie kable, w państwach członkowskich oraz między Unią a państwami trzecimi;
 - e) działania wspierające dostęp europejskich gospodarstw domowych do sieci o bardzo dużej przepustowości;

- f) działania wdrażające wymogi w zakresie infrastruktury łączności cyfrowej związane z projektami transgranicznymi w dziedzinach transportu lub energii lub wspierające operacyjne platformy cyfrowe bezpośrednio związane z infrastrukturą transportową lub energetyczną.

Orientacyjny wykaz kwalifikowalnych projektów w sektorze technologii cyfrowych znajduje się w części V załącznika.

Artykuł 10 *Synergie*

1. Działania przyczyniające się do osiągnięcia jednego lub większej liczby celów przynajmniej dla dwóch sektorów, jak przewidziano w art. 3 ust. 2 lit. a), b) i c), kwalifikują się do otrzymania unijnej pomocy finansowej na podstawie niniejszego rozporządzenia. Tego rodzaju działania wdraża się poprzez specjalne, międzysektorowe programy prac obejmujące co najmniej dwa sektory, zawierające szczególne kryteria wyboru i finansowane z wkładów budżetowych z odnośnych sektorów.
2. W ramach każdego z sektorów – transportu, energii lub technologii cyfrowych – działania kwalifikowalne zgodnie z art. 9 mogą obejmować elementy pomocnicze, które mogą nie być związane z działaniami kwalifikowalnymi, określonymi odpowiednio w art. 9 ust. 2, 3 lub 4, pod warunkiem że spełniają wszystkie poniższe wymogi:
 - a) koszt tych elementów pomocniczych nie przekracza 20 % łącznych kosztów kwalifikowalnych działania; oraz
 - b) te elementy pomocnicze dotyczą sektorów transportu, energii lub technologii cyfrowych; oraz
 - c) te elementy pomocnicze pozwalają na istotne zwiększenie społeczno-gospodarczych, klimatycznych lub środowiskowych korzyści płynących z działania.

Artykuł 11 *Kwalifikujące się podmioty*

1. Oprócz kryteriów określonych w art. [197] rozporządzenia finansowego zastosowanie mają kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym artykule.
2. Następujące podmioty spełniają kryteria kwalifikowalności:
 - a) podmioty prawne z siedzibą w państwie członkowskim;
 - b) podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim stowarzyszonym z programem;
 - c) podmioty prawne utworzone na mocy prawa Unii oraz organizacje międzynarodowe, jeżeli są one przewidziane w programach prac.
3. Osoby fizyczne nie spełniają kryteriów kwalifikowalności.
4. Podmioty prawne z siedzibą w państwie trzecim, które nie jest stowarzyszone z programem, mogą w drodze wyjątku kwalifikować się do otrzymania wsparcia w ramach programu, w przypadku gdy jest to konieczne dla osiągnięcia celów

danego projektu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania lub projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej.

5. Programy prac, o których mowa w art. 19, mogą stanowić, iż kwalifikowalne są jedynie wnioski złożone przez co najmniej jedno państwo członkowskie lub – za zgodą zainteresowanych państw członkowskich – przez organizacje międzynarodowe, wspólne przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa publiczne lub prywatne bądź podmioty publiczne lub prywatne.

ROZDZIAŁ III

DOTACJE

Artykuł 12

Dotacje

Dotacje w ramach programu są przyznawane i zarządzane zgodnie z tytułem [VIII] rozporządzenia finansowego.

Artykuł 13

Kryteria wyboru

1. Kryteria wyboru określa się w programach prac, o których mowa w art. 19, i w zaproszeniach do składania wniosków, uwzględniając, w odpowiednim zakresie, następujące elementy:
 - a) skutki gospodarcze, społeczne i środowiskowe (korzyści i koszty);
 - b) aspekty innowacyjności, bezpieczeństwa, interoperacyjności i przystępności;
 - c) wymiar transgraniczny;
 - d) synergie między sektorami transportu, energii i technologii cyfrowych;
 - e) zaawansowanie danego działania w rozwoju projektu;
 - f) racjonalność proponowanego planu realizacji;
 - g) efekt katalizatora unijnej pomocy finansowej dla inwestycji;
 - h) potrzeba przezwyciężenia przeszkód finansowych, takich jak rentowność ekonomiczna lub brak finansowania rynkowego;
 - i) spójność z unijnymi i krajowymi planami w zakresie energii i klimatu.
2. Przy ocenie wniosków pod kątem kryteriów wyboru uwzględnia się, w odpowiednich przypadkach, odporność na niekorzystne skutki zmian klimatu poprzez ocenę wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka, z uwzględnieniem odpowiednich środków dostosowawczych.
3. Ocena wniosków pod kątem kryteriów wyboru musi zapewniać, aby w stosownych przypadkach, jak określono w programie prac, działania wspierane przez program, które obejmują technologię pozycjonowania, nawigacji i pomiaru czasu były kompatybilne technicznie z systemami EGNOS/Galileo i Copernicus.
4. Ocena wniosków w sektorze transportu pod kątem kryteriów wyboru, o których mowa w ust. 1, musi – w stosownych przypadkach – zapewniać, aby proponowane działania były spójne z planami prac dotyczącymi korytarzy i aktami wykonawczymi

zgodnie z art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013 oraz uwzględniały opinię odpowiedzialnego koordynatora europejskiego zgodnie z art. 45 ust. 8 tego rozporządzenia.

5. Jeśli chodzi o projekty transgraniczne w dziedzinie energii odnawialnej, kryteria wyboru określone w programach prac oraz zaproszeniach do składania wniosków muszą uwzględniać warunki określone w art. 7 ust. 4.
6. Jeśli chodzi o działania dotyczące projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie łączności cyfrowej, kryteria wyboru określone w programach prac oraz zaproszeniach do składania wniosków muszą uwzględniać warunki określone w art. 8 ust. 3.

Artykuł 14

Stopy współfinansowania

1. W przypadku prac studyjnych kwota unijnej pomocy finansowej nie może przekraczać 50 % łącznych kosztów kwalifikowalnych. W przypadku prac studyjnych finansowanych za pomocą kwot przeniesionych z Funduszu Spójności maksymalnymi stopami współfinansowania są stopy mające zastosowanie do Funduszu Spójności, jak określono w ust. 2 lit. b).
2. W przypadku robót w sektorze transportu stosuje się następujące maksymalne stopy współfinansowania:
 - a) w przypadku robót związanych z celami szczegółowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a), kwota unijnej pomocy finansowej nie może przekraczać 30 % łącznych kosztów kwalifikowalnych. Stopy współfinansowania mogą zostać podwyższone do maksymalnie 50 % dla działań związanych z połączeniami transgranicznymi na warunkach określonych w lit. c) niniejszego ustępu, dla działań wspierających systemy aplikacji telematycznych, dla działań wspierających nowe technologie i innowacje, dla działań wspierających poprawę bezpieczeństwa infrastruktury zgodnie z odpowiednimi przepisami unijnymi oraz dla działań zlokalizowanych w regionach najbardziej oddalonych;
 - b) jeśli chodzi o kwoty przeniesione z Funduszu Spójności, maksymalnymi stopami współfinansowania są stopy mające zastosowanie do Funduszu Spójności określone w rozporządzeniu (UE) XXX [CPR]. Przedmiotowe stopy współfinansowania mogą zostać podniesione do maksymalnie 85 % w przypadku działań dotyczących połączeń transgranicznych, na warunkach określonych w lit. c) niniejszego ustępu;
 - c) jeśli chodzi o działania dotyczące połączeń transgranicznych, maksymalne stopy współfinansowania przewidziane w lit. a) i b) mogą być stosowane jedynie w odniesieniu do działań, które wykazują szczególnie wysoki stopień integracji procesów planowania i wdrażania działania, do celów kryterium wyboru, o którym mowa w art. 13 ust. 1 lit. c), zwłaszcza poprzez ustanowienie jednej spółki projektowej, wspólnej struktury zarządzania i dwustronnych ram prawnych lub akt wykonawczy na podstawie art. 47 rozporządzenia (UE) nr 1315/2013.
3. W przypadku robót w sektorze energii stosuje się następujące maksymalne stopy współfinansowania:

- a) w przypadku robót związanych z celami szczegółowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), kwota unijnej pomocy finansowej nie może przekraczać 50 % łącznych kosztów kwalifikowalnych;
 - b) stopy współfinansowania mogą zostać podniesione do maksymalnie 75 % dla działań przyczyniających się do opracowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które w oparciu o dowody, o których mowa w art. 14 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 347/2013, zapewniają wysoki poziom regionalnego lub ogólnounijnego bezpieczeństwa dostaw, zwiększają poziom solidarności w Unii lub obejmują wysoce innowacyjne rozwiązania.
4. W przypadku robót w sektorze technologii cyfrowych stosuje się następujące maksymalne stopy współfinansowania: w przypadku robót związanych z celami szczegółowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. c), kwota unijnej pomocy finansowej nie może przekraczać 30 % łącznych kosztów kwalifikowalnych. Stopy współfinansowania mogą zostać podniesione do 50 % dla działań, które mają wyraźny wymiar transgraniczny, takich jak zapewnienie nieprzerwanego zasięgu systemów 5G wzdłuż głównych szlaków transportowych lub wdrożenie sieci szkieletowych między państwami członkowskimi oraz między Unią a państwami trzecimi, oraz do wysokości 75 % dla działań wdrażających połączenia gigabitowe dla podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy. Działania w zakresie zapewniania lokalnej łączności bezprzewodowej w społecznościach lokalnych są finansowane poprzez unijną pomoc finansową pokrywającą do 100 % kosztów kwalifikowalnych, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.
5. Maksymalną stopą współfinansowania mającą zastosowanie do działań wybranych w ramach międzysektorowych programów prac, o których mowa w art. 10, jest najwyższa dopuszczalna stopa współfinansowania mająca zastosowanie do danych sektorów.

Artykuł 15 *Koszty kwalifikowalne*

Oprócz kryteriów określonych w art. [186] rozporządzenia finansowego zastosowanie mają następujące kryteria kwalifikowalności kosztów:

- a) kwalifikowalne mogą być jedynie wydatki poniesione w państwach członkowskich, z wyjątkiem projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania lub projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej dotyczących terytorium jednego lub większej liczby państw trzecich, o których mowa w art. 5 lub art. 11 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, bądź wód międzynarodowych, jeżeli działanie jest niezbędne do realizacji celów danego projektu.
- b) Koszty urządzeń, wyposażenia i infrastruktury traktowane jako wydatki kapitałowe beneficjenta mogą być kwalifikowalne w całości;
- c) wydatki związane z zakupem gruntu nie są kosztami kwalifikowalnymi;
- d) koszty kwalifikowalne nie obejmują podatku od wartości dodanej (VAT).

Artykuł 16 *Połączenie dotacji z innymi źródłami finansowania*

1. Dotacje mogą być wykorzystywane w połączeniu ze środkami finansowymi pochodzącymi z Europejskiego Banku Inwestycyjnego lub krajowych banków

prorozwojowych lub innych instytucji finansowania rozwoju i publicznych instytucji finansowych, a także od instytucji finansowych sektora prywatnego i inwestorów z sektora prywatnego, w tym poprzez partnerstwa publiczno-prywatne.

2. Korzystanie z dotacji, o których mowa w ust. 1, będzie realizowane w drodze specjalnych zaproszeń do składania wniosków.

Artykuł 17

Obniżenie lub zakończenie dotacji

1. Oprócz powodów wymienionych w [art. 131 ust. 4] rozporządzenia finansowego kwota dotacji może zostać obniżona z następujących powodów:
 - a) działanie nie rozpoczęło się w terminie jednego roku od daty początkowej wskazanej w umowie o udzielenie dotacji;
 - b) w następstwie przeglądu postępów w realizacji działania stwierdzono, że realizacja działania jest opóźniona w takim stopniu, że cele działania prawdopodobnie nie zostaną osiągnięte.
2. Umowa o udzielenie dotacji może zostać rozwiązana na podstawie powodów określonych w ust. 1.

Artykuł 18

Finansowanie skumulowane, uzupełniające i łączone

1. Działanie, które otrzymało wkład w ramach programu, może również otrzymać wkład z dowolnego programu unijnego, w tym z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, pod warunkiem że wkład z obu programów nie pokrywa tych samych kosztów. Zasady poszczególnych unijnych programów zapewniających wkład mają zastosowanie do ich odpowiednich wkładów na rzecz działania. Finansowanie skumulowane nie może przekraczać łącznych kosztów kwalifikowalnych działania, a wsparcie z różnych programów unijnych można obliczyć proporcjonalnie, zgodnie z dokumentami określającymi warunki wsparcia.
2. Działania spełniające poniższe łączne warunki porównawcze:
 - a) zostały ocenione w zaproszeniu do składania wniosków w ramach programu;
 - b) spełniają minimalne wymogi jakości dotyczące tego zaproszenia do składania wniosków;
 - c) nie mogą zostać sfinansowane w ramach tego zaproszenia do składania wniosków ze względu na ograniczenia budżetowe;

mogą otrzymać wsparcie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Funduszu Spójności zgodnie z [art. 67 ust. 5] rozporządzenia (UE) XXX [CPR], pod warunkiem że tego rodzaju działania są zgodne z celami danego programu. Zastosowanie mają zasady funduszu zapewniającego wsparcie.

ROZDZIAŁ IV

PROGRAMOWANIE, MONITOROWANIE, OCENA I KONTROLA

Artykuł 19

Programy prac

1. Program jest realizowany w ramach programów prac, o których mowa w art. 110 rozporządzenia finansowego. W stosownych przypadkach programy prac określają całkowitą kwotę zarezerwowaną na działania łączone.
2. Programy prac są przyjmowane przez Komisję w drodze aktu wykonawczego. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 20

Monitorowanie i sprawozdawczość

1. Wskaźniki, które należy przedstawić w sprawozdaniu z postępów w realizacji programu pod kątem osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3, określono w części I załącznika.
2. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów w realizacji programu pod kątem osiągnięcia jego celów, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych, zgodnie z art. 24, dotyczących zmiany części I załącznika w celu dokonania przeglądu lub uzupełnienia wskaźników, jeśli uzna to za konieczne, oraz w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przepisami w zakresie ustanowienia ram monitorowania i oceny.
3. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego rezultatów. W tym celu na odbiorców środków unijnych oraz, w stosownych przypadkach, państwa członkowskie nakłada się proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Artykuł 21

Ocena

1. Oceny przeprowadza się w terminie pozwalającym na uwzględnienie ich wyników w procesie decyzyjnym.
2. Ocena śródkresowa programu przeprowadzana jest z chwilą, gdy dostępne są wystarczające informacje na temat realizacji programu, jednak nie później niż w ciągu czterech lat od rozpoczęcia realizacji programu.
3. Po zakończeniu realizacji programu, lecz nie później niż cztery lata po upływie okresu określonego w art. 1, Komisja przeprowadza ocenę końcową programu.
4. Komisja przekazuje wnioski z tych ocen, opatrzone własnymi komentarzami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.

Artykuł 22
Procedura komitetowa

1. Komisję wspiera Komitet Koordynujący instrumentu „Łącząc Europę”. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 23
Akty delegowane

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 24 niniejszego rozporządzenia w celu:

- a) zmiany części I załącznika dotyczącej wskaźników oraz ustanowienia ram monitorowania i oceny;
- b) zmiany części II załącznika dotyczącej orientacyjnych wartości procentowych zasobów budżetowych przeznaczonych na cel szczegółowy określony w art. 3 lit. a) ppkt (i);
- c) zmiany części III załącznika dotyczącej definicji transportowych korytarzy sieci bazowej i wstępnie zidentyfikowanych odcinków; oraz wstępnie zidentyfikowanych odcinków w ramach sieci kompleksowej;
- d) zmiany części IV załącznika dotyczącej identyfikacji projektów transgranicznych w dziedzinie energii odnawialnej;
- e) zmiany części V załącznika dotyczącej identyfikacji projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie łączności cyfrowej.

Artykuł 24
Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 23, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 23, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 23 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 25

Informacja, komunikacja i promocja

1. Odbiorcy finansowania unijnego uznają pochodzenie i zapewniają eksponowanie finansowania unijnego (w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów) poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i proporcjonalnych informacji skierowanych do różnych grup odbiorców, w tym do mediów i opinii publicznej.
2. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z programem, jego działaniami i rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na program przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii, o ile są one związane z celami, o których mowa w art. 3.

Artykuł 26

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w programie w drodze decyzji na podstawie umowy międzynarodowej lub na mocy jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, dane państwo trzecie przyznaje konieczne prawa i dostęp, jakie są niezbędne właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu do pełnego wykonywania ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawa do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF).

ROZDZIAŁ VI

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 27

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014 tracą moc.
2. Nie naruszając postanowień ust. 1, niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację danych działań, aż do ich zamknięcia, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1316/2013, które nadal stosuje się do danych działań aż do ich zamknięcia.
3. Pula środków finansowych przeznaczonych na program może również obejmować wydatki na wsparcie techniczne i administracyjne na potrzeby przejścia między programem a środkami przyjętymi w ramach poprzedniego programu, instrumentu „Łącząc Europę”, na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1316/2013.

4. W razie potrzeby w budżecie obejmującym okres po 2027 r. mogą zostać zapisane środki na pokrycie wydatków przewidzianych w art. 4 ust. 5 niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić zarządzanie działaniami, które nie zostaną zakończone do dnia 31 grudnia 2027 r.

Artykuł 28
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (klaster programów)
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy
- 1.6. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. *Synteza szacunkowego wpływu na wydatki*
 - 3.2.2. *Szacunkowy wpływ na środki administracyjne*
 - 3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” i uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014.

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (klaster programów)

Europejskie inwestycje strategiczne

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☐ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴²

☒ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.4.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Instrument „Łącząc Europę” (CEF), ustanowiony w 2014 r., służy wsparciu inwestycji w sieci transeuropejskie (TEN) w sektorach transportu, energii i technologii cyfrowych. Jest to kluczowy program, który wspiera realizację istotnych priorytetów UE, w szczególności takich jak: zatrudnienie, wzrost i inwestycje, unia energetyczna, jednolity rynek cyfrowy, działania w dziedzinie klimatu, Europa Socjalna, jednolity rynek i handel. CEF opiera się na odpowiednich wytycznych sektorowych.

Wykorzystując pozytywne doświadczenie z realizacji CEF w latach 2014–2020, Komisja przedstawia wniosek dotyczący kolejnego programu CEF w kontekście ogólnego procesu politycznego dotyczącego przygotowania wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2021–2027. Zakres i konstrukcja nowego programu uwzględniają zmieniające się priorytety polityki oraz ogólne wytyczne dotyczące uproszczenia, przedstawione przez służby centralne Komisji.

Chociaż główne priorytety programu w dalszym ciągu koncentrują się na sieciach transeuropejskich, to zakres stosowania CEF na okres po 2020 r. został poszerzony w sektorze energii o współpracę transgraniczną w dziedzinie odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz na nowo zdefiniowany w sektorze technologii cyfrowych, zgodnie z nowym programem „Cyfrowa Europa” (DEP). W szczególności:

W sektorze transportu instrument „Łącząc Europę” przyczynia się do ukończenia obu warstw transeuropejskiej sieci transportowej: sieci bazowej TEN-T do 2030 r. oraz sieci kompleksowej TEN-T do 2050 r. CEF służy również wsparciu wdrażania

⁴²

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

europejskich systemów zarządzania ruchem dla wszystkich rodzajów ruchu oraz pomaga w przechodzeniu UE na czystą i opartą na sieci mobilność. W razie potrzeby wspiera się również dostosowanie sieci TEN-T do wymogów mobilności wojskowej.

W sektorze energii CEF przyczynia się do ukończenia transeuropejskich sieci energetycznych poprzez opracowanie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczących dalszej integracji wewnętrznego rynku energii oraz interoperacyjności sieci w wymiarze ponadgranicznym i ponadsektorowym. Ponadto w ramach CEF promuje się również współpracę państw członkowskich w zakresie planowania i wdrażania transgranicznych OZE, przyczyniając się do racjonalnego pod względem kosztów osiągnięcia wartości docelowej do roku 2030.

W sektorze technologii cyfrowych CEF przyczynia się do osiągnięcia celów w zakresie łączności cyfrowej określonych w strategii na rzecz społeczeństwa gigabitowego, do zapewnienia odporności i przepustowości unijnych sieci cyfrowych poprzez rozwój połączeń międzynarodowych, a także do cyfryzacji sieci energetycznych i mobilności, aby umożliwić transgraniczne świadczenie usług w tych dwóch obszarach.

Jeśli chodzi o sposób wdrożenia programu, proponuje się, aby kontynuować efektywną ukierunkowaną realizację w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję. Możliwe przedłużenie delegacji do Agencji Wykonawczej ds. Innowacyjności i Sieci (INEA)⁴³ będzie zależało od wyniku analizy kosztów i korzyści oraz związanych z tym decyzji, jakie mają zostać podjęte. Zostaną wprowadzone wszystkie konieczne dostosowania w celu sprostania wymogom nowej struktury, co ma z kolei zapewnić efektywność, większą elastyczność, spójność i synergie, uproszczenie oraz ukierunkowanie na wyniki.

Celem jest, aby program zaczął działać od momentu jego wprowadzenia w roku 2021. Terminowe rozpoczęcie CEF i wczesne przydzielenie środków unijnych beneficjentom wymaga intensywnych przygotowań na etapie uruchamiania. Skuteczna koordynacja między bezpośrednio zaangażowanymi służbami jest warunkiem wstępnym opracowania solidnej puli projektów i terminowego zaplanowania programów prac/zaproszeń do składania wniosków w odniesieniu do wszystkich sektorów CEF (z uwzględnieniem specyfiki puli środków na politykę spójności, zaproszeń dotyczących synergii, działań łączonych bądź połączenia dotacji z nieunijnymi instrumentami finansowymi itp.).

- 1.4.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Przyczyny działania na poziomie europejskim (ex ante)

Art. 171 TFUE upoważnia Unię do definiowania projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w zakresie infrastruktury TEN, pozostawiając jednocześnie państwom członkowskim wybór metod ich realizacji. Ten sam artykuł

⁴³

Zob. sekcja 1.6.

upoważnia Unię do wspierania takich projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

W latach 2014–2020 w ramach programu CEF wspierano inwestycje w infrastrukturę transportową, energetyczną i cyfrową zgodnie z powyższymi artykułami Traktatu. Jednakże potrzeby inwestycyjne w zakresie TEN wykraczają poza rok 2020, a ponadto skala problemów przekracza zasoby dostępne na poziomie państw członkowskich. W istocie kwestie dotyczące projektów TEN mają z definicji wymiar unijny i mogą być wydajniej rozwiązywane na szczeblu unijnym, co prowadzi do większych korzyści, szybszej realizacji i redukcji kosztów w przypadku współdziałania państw członkowskich. W związku z tym działanie na szczeblu UE w tej dziedzinie jest uzasadnione.

Rozszerzony program CEF w okresie po 2020 r. zapewni niezbędne ramy ciągłego wsparcia UE w zakresie infrastruktury transportowej, energetycznej i cyfrowej o charakterze transeuropejskim. W przypadku poszczególnych sektorów wsparcie finansowe ze strony UE jest niezbędne z następujących powodów:

Transport: zasadnicze potrzeby inwestycyjne nie mogą zostać zaspokojone wyłącznie przez państwa członkowskie. Budżety publiczne podlegają nadal istotnej konsolidacji fiskalnej, natomiast realizacja CEF w zakresie TEN-T w latach 2014–2016 pokazuje, że wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich i sektora prywatnego w dalszym ciągu jest kluczowe, lecz niewystarczające dla projektów o wymiarze europejskim.

Energia: podczas gdy większość projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania może być finansowana przez rynek, wsparcie UE jest niezbędne dla szeregu projektów ze względu na ich skutki zewnętrzne (w tym innowacyjność) oraz wolumen inwestycji, który przekracza zdolności systemu do uspołecznienia kosztów.

Energia odnawialna: obecnie wsparcie UE na rzecz energii odnawialnej nie ma na celu ułatwienia wspólnego rozwoju. Ogólnounijna koordynacja rozwoju energii odnawialnej i ukierunkowane wsparcie finansowe UE mogłyby ułatwić integrację sektorów i wygenerować dodatkowe inwestycje w tej dziedzinie. Potencjalne wsparcie w tym obszarze rekompensowałoby jedynie koszty przewyższania barier związanych ze współpracą wykraczającą poza granice państw członkowskich bądź też barier uniemożliwiających integrację sektorów. Oczekuje się, że w przyszłości takie projekty będą w coraz większym stopniu finansowane przez rynek.

Technologie cyfrowe: Gospodarka i społeczeństwo UE są w dużym stopniu zależne od wdrożenia infrastruktury danych, która będzie w stanie wspierać rozwój nowych technologii, usług i aplikacji. Niewystarczające środki finansowe, a także brakujące ogniwa w obecnych programach prowadzą do utrzymywania się luk w infrastrukturze łączności szerokopasmowej, co stanowi przeszkodę dla wykorzystania pełnego potencjału gospodarki cyfrowej UE. Działanie na poziomie UE jest niezbędne, aby zapewnić płynne połączenia w całej UE, co z kolei będzie prowadzić do znacznych korzyści w różnych sektorach gospodarki, jak również większej spójności na całym kontynencie.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (*ex post*)

CEF zapewnia wartość dodaną na szczeblu UE poprzez rozwój połączeń w transporcie, energii i telekomunikacji, koncentrując się na dobrach publicznych o wymiarze europejskim i projektach, które nie mogłyby zostać zrealizowane bez

wsparcia ze strony UE. Uściślając, europejska wartość dodana instrumentu CEF wynika z jego potencjału w zakresie:

~ukierunkowywania finansowania publicznego i prywatnego na realizację celów polityki UE;

~pełnienia funkcji katalizatora w obszarze kluczowych inwestycji, gdy koszty ponoszone są na poziomie krajowym/lokalnym, a korzyści przypadają w skali europejskiej;

~przyspieszenia procesu przechodzenia w kierunku społeczeństwa niskoemisyjnego i cyfrowego.

Unijne wsparcie z nowego programu CEF koncentruje się na działaniach, które niosą ze sobą najwyższą europejską wartość dodaną. W szczególności:

W sektorze transportu obejmuje to: odcinki transgraniczne i wąskie gardła w sieci bazowej, wdrażanie na dużą skalę systemów zarządzania ruchem oraz najważniejsze nowe priorytety, takie jak paliwa alternatywne, cyfryzacja, bezpieczeństwo i mobilność wojskowa.

W sektorze energii obejmuje to: projekty infrastrukturalne o znaczeniu transgranicznym w zakresie przesyłu i magazynowania energii elektrycznej, gazu, przesyłu CO₂ oraz inteligentnych sieci na styku sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, a także zwiększenie inteligencji sieci przesyłowych. Obejmuje to również ukierunkowane transgraniczne rozwijanie i planowanie produkcji energii odnawialnej z udziałem co najmniej dwóch państw członkowskich.

W sektorze technologii cyfrowych obejmuje to wdrażanie projektów w dziedzinie łączności cyfrowej, które mogą mieć duży wpływ na jednolity rynek cyfrowy, między innymi dzięki ich dostosowaniu do celów strategii na rzecz społeczeństwa gigabitowego, dzięki silnym efektom transgranicznym oraz dzięki synergii pomiędzy sektorami i synergii z umożliwiającymi usługami cyfrowymi. Przy ustalaniu priorytetów odnośnie do projektów uwzględnia się korzyści wynikające z ich realizacji na poziomie UE, biorąc pod uwagę to, że z jednej strony niektóre projekty nie zostaną zrealizowane, jeżeli pozostawi się je w gestii państw członkowskich, zaś w przypadku innych projektów szereg rozproszonych i nieskoordynowanych interwencji nie pozwoli uzyskać takiego samego wpływu na jednolity rynek cyfrowy.

1.4.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Ustalenia wynikające z oceny śródkresowej wdrażania CEF w latach 2014–2020 oraz otwarte konsultacje publiczne dotyczące przyszłego programu CEF pokazują, że istnieje możliwość kontynuacji programu po roku 2020.

Główne wnioski płynące z oceny śródkresowej CEF, przyjętej przez Komisję w dniu 13 lutego 2018 r., były następujące:

Ogólnie rzecz biorąc, po pierwszym – trwającym trzy i pół roku – okresie wdrażania CEF program ten jest na dobrej drodze do osiągnięcia zamierzonych rezultatów, chociaż jest jeszcze zbyt wcześnie, aby w pełni ocenić jego skuteczność ze względu na wczesny etap wdrażania. Ponadto ramy wykonania określone w przedmiotowym rozporządzeniu nie przewidują precyzyjnie zdefiniowanych czy rzetelnych wskaźników poziomu realizacji. Uwzględniając powyższe zastrzeżenie, przedmiotowa ocena wykazała następujące rezultaty w przypadku sektorów objętych CEF:

CEF jest instrumentem skutecznym i właściwie ukierunkowanym na wspieranie inwestycji w transeuropejską infrastrukturę w sektorach transportu, energii i usług cyfrowych. CEF przyczynia się do realizacji celów priorytetowych Komisji w zakresie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji, rynku wewnętrznego, unii energetycznej i klimatu oraz jednolitego rynku cyfrowego.

CEF zapewnia wysoką europejską wartość dodaną dla wszystkich państw członkowskich poprzez wspieranie związanych z łącznością projektów o wymiarze transgranicznym.

Projekty realizowane w sektorze energii zapewniają bezpieczeństwo dostaw oraz mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia opłacalnej ekonomicznie dekarbonizacji gospodarki. CEF odgrywa również kluczową rolę w procesie wdrażania nowych ogólnounijnych systemów zarządzania ruchem i bezpieczeństwa ruchu, wysoce efektywnych linii elektroenergetycznych oraz inteligentnych sieci, jak również w procesie wprowadzania internetu szerokopasmowego oraz wzajemnie powiązanych usług cyfrowych.

W sektorze telekomunikacji podwójne ukierunkowanie CEF na cyfrowe usługi transgraniczne, świadczone w interesie publicznym, oraz infrastrukturę komunikacyjną i obliczeniową pokazało, że program ten ma istotny wpływ na osiąganie celów jednolitego rynku cyfrowego UE. Jednak ze względu na ograniczone zasoby komponent „CEF Telecom” mógł jedynie wesprzeć sfinansowanie pierwszych etapów wdrożenia pełnej transgranicznej infrastruktury cyfrowej w obszarach interesu publicznego.

Przewidziane w unijnych priorytetach dokończenie TEN nadal wymagać będzie ogromnych inwestycji, przy czym realizacja części z nich zależeć będzie od uzyskania dalszego wsparcia unijnego. Istnieje potencjał do odblokowania dalszych inwestycji, zarówno publicznych jak i prywatnych, pod warunkiem udostępnienia dodatkowych środków unijnych na przeciwdziałanie niedoskonałościom rynku.

Jeśli chodzi o realizację programu, w ocenie wskazano, że:

Metoda bezpośredniego zarządzania dotacjami CEF przyniosła bardzo pozytywne rezultaty, a jej zalety to: bogata pula przygotowywanych projektów, konkurencyjna procedura kwalifikacji, działania ukierunkowane na realizację celów polityki UE, skoordynowany proces wdrażania oraz pełne zaangażowanie państw członkowskich. Agencja wykonawcza INEA może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami w zarządzaniu finansowym środkami CEF.

Po raz pierwszy część budżetu przeznaczanego na politykę spójności wykonano zgodnie z metodą zarządzania bezpośredniego w ramach CEF. 100 % puli dostępnych środków udało się przydzielić w pierwszej połowie okresu objętego programem prawie wyłącznie na potrzeby zrównoważonych rodzajów transportu.

CEF nadal wykorzystuje i rozwija innowacyjne instrumenty finansowe. Ich wdrożenie zostało jednak ograniczone ze względu na nowe możliwości oferowane przez EFIS. Oczekuje się, że poziom wykorzystania instrumentów finansowych CEF zwiększy się w drugiej połowie realizacji programu, po zapewnieniu komplementarności z EFIS.

Bardzo pozytywne wyniki przyniosła podjęta w 2017 r. decyzja, aby po raz pierwszy łączyć dotacje z instrumentami finansowymi w sektorze transportu, co umożliwiło wykorzystanie dotacji w celu maksymalizacji efektu dźwigni funduszy prywatnych lub publicznych.

Przy pomocy CEF zbadano również poziom synergii międzysektorowych, lecz obecnie obowiązujące ramy prawne/budżetowe nie pozwalają na pełne wykorzystanie możliwości w tym zakresie. Należy uelastyczyć wytyczne sektorowe oraz instrument CEF w celu ułatwienia synergii międzysektorowych oraz lepszego dostosowania do osiągnięć technologicznych i priorytetów.

W latach 2021–2027 instrument „Łącząc Europę” będzie w większym stopniu dostosowany do aktualnych priorytetów politycznych Komisji, w szczególności w zakresie cyfryzacji i dekarbonizacji. Przyczyni się to do wzmocnienia realizacji CEF, gdyż może pojawić się więcej obszarów synergii.

Komisja proponuje kontynuację realizacji CEF po 2020 r. według metody zarządzania bezpośredniego, jak miało to miejsce w latach 2014–2020. Jednocześnie wprowadzone zostaną pewne usprawnienia. W związku z koniecznością precyzyjnego zdefiniowania wskaźników i innymi zaleceniami wynikającymi z oceny śródkresowej konieczne będzie uwzględnienie dostosowań służących uproszczeniu i zwiększeniu efektywności, zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi uproszczenia.

Dodatkowe kwestie wymagające usprawnienia to zmniejszenie wymogów administracyjnych w przypadku małych dotacji, innowacyjne formy wsparcia, pomoc techniczna w zakresie przygotowania projektów, nadawanie zrównoważonego charakteru niektórym rodzajom projektów i uwzględnianie w nich w większym stopniu kwestii uodparniania na klimat i synergii. Rozwiązany zostanie również występujący obecnie problem braku elastyczności, jeśli chodzi o priorytety i zakres interwencji, na przykład w kontekście uwzględnienia nowych priorytetów polityki lub odzwierciedlenia zmian technologicznych,

1.4.4. Spójność z innymi właściwymi instrumentami oraz możliwa synergia

Fundusz Spójności (FS)/ EFRR	• Lepsze oddzielenie zakresu FS/EFRR od CEF w odniesieniu do transportu⁴⁴: CFF skupia się na infrastrukturze TEN-T o znaczeniu transgranicznym (w tym poprzez realizację puli środków z Funduszu Spójności przeznaczonych na transport), natomiast europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne koncentrują się na potrzebach w zakresie mobilności miejskiej, lokalnej i regionalnej. • Lepsza koordynacja oraz racjonalizacja celów polityki i interwencji dzięki wprowadzeniu warunków <i>ex ante</i> mających zastosowanie do inwestycji transportowych objętych zarządzaniem dzielonym (w celu zapewnienia pełnej spójności z TEN-T). • W przypadku energii jasne oddzielenie zakresów zapewnione jest dzięki temu, że CEF koncentruje się na TEN-E (z uwzględnieniem inteligentnych sieci w ramach sieci przesyłowych oraz na styku sieci przesyłowych i dystrybucyjnych), zaś FS/EFRR są skupione na projektach w zakresie przesyłu w skali krajowej/regionalnej, dystrybucji oraz inteligentnych sieciach i magazynowaniu na poziomie dystrybucji. Rosnące znaczenie inwestycji na szczeblu lokalnym i regionalnym w ramach zdecentralizowanego systemu energetycznego wskazuje na utrzymujące się lub nawet rosnące finansowanie działań w dziedzinie energii przez FS/EFRR.
------------------------------	--

⁴⁴

W zależności od ostatecznych decyzji dotyczących zakresu oraz budżetu poszczególnych programów.

	• FS/EFRR i CEF są do siebie dopasowane, zapewniając spójne i uzupełniające się wsparcie celów strategicznych UE w sektorze technologii cyfrowych. Jeśli chodzi o jeden z celów, do których realizacji przyczyniać mają się zarówno FS/EFRR, jak i CEF, to oczekuje się, że CEF zajmie się kwestią niedoskonałości rynku, w przypadku której można stosować dotacje o niskiej intensywności, pozostawiając w gestii FS/EFRR rozwiązywanie głębszych i poważniejszych problemów niedoskonałości rynku, które wymagają dotacji o większej wartości i intensywności. • Lepsze dostosowanie zasad dotyczących wniosków, realizacji i monitorowania.
InvestEU	• Brak instrumentów finansowych w ramach CEF. • Ukierunkowane wsparcie w formie dotacji na projekty, które nie mogą być wspierane za pomocą instrumentów finansowych, lub • wykorzystanie dotacji do celów działań łączonych z InvestEU (lub innym finansowaniem prywatnym), jeżeli jest to konieczne dla pozyskania finansowania bankowego.
Program „Cyfrowa Europa”	• Zgodnie z obecną definicją program „Cyfrowa Europa” będzie obejmować przyszłe działania dotyczące części obecnego CEF odnoszącej się do infrastruktury usług cyfrowych. • Usługi rozwijane w ramach programu „Cyfrowa Europa” będą świadczone w oparciu o infrastrukturę łączności zapewnioną przez CEF w okresie 2021–2027. • Rozwiązania w zakresie cyberbezpieczeństwa rozwijane w ramach programu „Cyfrowa Europa” będą również wykorzystywane do ochrony krytycznej infrastruktury wspieranej przez CEF w okresie 2021–2027.
„Horyzont Europa”	• Tak jak ma to miejsce obecnie, opracowywanie nowatorskich rozwiązań będzie wspierane przez unijny program badawczy „Horyzont Europa”, zaś wdrażanie innowacyjnych rozwiązań będzie wspierane w ramach nowego CEF w przypadku, gdy ma ono związek z jego zakresem (np. w odniesieniu do paliw alternatywnych lub cyfrowych systemów zarządzania ruchem). Nie ma ryzyka pokrywania się działań, gdyż programy „Horyzont Europa” i „Łącząc Europę” dotyczą z natury różnych faz etapów dojrzałości rynkowej.

1.5. Okres trwania wniosku/inicjatywy i jego wpływ finansowy

☒ **Ograniczony czas trwania**

- ☒ od 01/01/2021 do 31/12/2027
- ☒ Okres trwania wpływu finansowego: od 2021 r. do 2027 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania i od 2021 r. do 2033 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ **Nieograniczony czas trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,

po którym następuje faza operacyjna.

1.6. Planowane tryby zarządzania⁴⁵

☒ **Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję**

- ☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☒ przez agencje wykonawcze;

☐ **Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi**

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☒ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

Program jest wykonywany w ramach zarządzania bezpośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym. Możliwość zastosowania metody zarządzania pośredniego może być brana pod uwagę w przypadku infrastruktury łączności cyfrowej, w szczególności w odniesieniu do podmiotów stymulujących rozwój

⁴⁵

Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

społeczno-gospodarczy. Do celów niniejszej oceny skutków finansowych regulacji w przypadku zarządzania bezpośredniego przyjmuje się najbardziej ostrożne prognozy.

W zależności od wyników przyszłej analizy kosztów i korzyści oraz podobnie jak w latach 2014–2020, większość budżetu można zrealizować poprzez przekazanie wykonania agencji wykonawczej⁴⁶. W takim przypadku jedynie działania wspierające program byłyby zarządzane bezpośrednio przez służby Komisji.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

W porównaniu z instrumentem CEF 2014–2020 wprowadzone zostaną prostsze, ale bardziej solidne ramy wykonania w celu monitorowania realizacji celów programu i jego wkładu w osiąganie celów polityki UE. Opracowane zostaną wskaźniki służące monitorowaniu realizacji i postępów programu.

Program zostanie poddany ocenie śródkresowej i ocenie *ex post*, aby ocenić jego efektywność, skuteczność, adekwatność, spójność i wartość dodaną.

Jeśli chodzi o działania, system sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia wydajne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji programu i jego rezultatów. W tym celu na odbiorców środków unijnych oraz (w stosownych przypadkach) państwa członkowskie zostaną nałożone proporcjonalne wymagania dotyczące sprawozdawczości.

Przedstawiane będą regularne sprawozdania operacyjne na temat zarządzania projektem i wykonania finansowego w celu wspierania monitorowania realizacji celów programu.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Program będzie realizowany metodą zarządzania bezpośredniego. Może on zostać przekazany agencji wykonawczej, w zależności od wyniku analizy kosztów i korzyści oraz związanych z tym decyzji, jakie należy podjąć. Niektóre działania wspierające program mogą w takim przypadku być zarządzane bezpośrednio przez Komisję.

Ustanowiona agencja wykonawcza INEA posiada strukturę i procedury niezbędne do zapewnienia dalszego zarządzania CEF. Została ona stworzona w oparciu o zarządzanie projektami TEN-T w związku z perspektywami finansowymi na lata 2000–2006 oraz 2007–2013, a także instrumentem „Łącząc Europę” na lata 2014–2020.

⁴⁶

Program może zostać (częściowo) przekazany agencji wykonawczej, w zależności od wyniku analizy kosztów i korzyści oraz związanych z tym decyzji, jakie należy podjąć; związane z tym środki administracyjne na realizację programu w Komisji i w agencji wykonawczej zostaną odpowiednio dostosowane.

Jak wynika z oceny śródkresowej dotyczącej CEF 2014–2020, metoda bezpośredniego zarządzania dotacjami CEF w ramach obecnego mandatu INEA przyniosła bardzo pozytywne rezultaty, a jej zalety to: bogata pula przygotowywanych projektów, konkurencyjna procedura kwalifikacji, działania ukierunkowane na realizację celów polityki UE, skoordynowany proces wdrażania oraz pełne zaangażowanie państw członkowskich. INEA może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami w zarządzaniu budżetowym i finansowym środkami CEF.

Możliwość zastosowania metody zarządzania pośredniego może być brana pod uwagę w przypadku infrastruktury łączności cyfrowej, w szczególności w odniesieniu do podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy.

Program będzie realizowany głównie za pomocą dotacji. Ustanowiona zostanie strategia kontroli, która będzie skoncentrowana na trzech kluczowych etapach realizacji dotacji, zgodnie z rozporządzeniem finansowym:

organizacji zaproszeń do składania wniosków i wyborze wniosków, które odpowiadają celom polityki wynikającym z programu;

kontrolach operacji, kontrolach monitorujących i kontrolach *ex ante*, które obejmują realizację projektów, zamówienia publiczne, płatności zaliczkowe, okresowe i końcowe oraz zarządzanie zabezpieczeniami;

kontrolach *ex post* projektów i płatności.

Taka strategia kontroli ma przynieść rezultaty dotyczące skuteczności działania zgodnie ze wskaźnikami monitorowanymi w przypadku pierwszego cyklu programu⁴⁷.

~100 % wykonanych środków na zobowiązania i na płatności;

~100 % terminowo powiadomionych beneficjentów;

~ponad 95 % dotacji podpisanych w terminie;

~100 % terminowo dokonanych płatności;

~poziom błędu resztowego (RER) poniżej progu istotności wynoszącego 2 %.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Zidentyfikowane rodzaje ryzyka pozostają zasadniczo takie same jak te, które zostały stwierdzone w odniesieniu do poprzedniego programu:

wolniejsza niż zakładana realizacja kluczowych priorytetów (korytarzy, projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania) ze względu na niedostateczną absorpcję rynkową bądź jakość przedstawionych projektów;

opóźnienia w realizacji projektów;

możliwe błędy lub niewłaściwe zarządzanie funduszami UE;

zmieniające się warunki rynkowe, w szczególności w przypadku zmniejszenia popytu na infrastrukturę, co miało miejsce w trakcie ostatniego kryzysu finansowego.

⁴⁷

Na podstawie informacji opublikowanych przez INEA w rocznym sprawozdaniu z działalności za 2017 r.

W tym względzie nowa inicjatywa w sprawie mobilności wojskowej może być narażona na takie same zagrożenia jak inne projekty transportowe.

W sektorze technologii cyfrowych z CEF finansowane będą projekty w zakresie nowych rodzajów infrastruktury cyfrowej (np. korytarze 5G, podmorskie kable), które nie były uprzednio objęte programem CEF i dotyczą nowych kategorii zainteresowanych stron (np. podmiotów stymulujących rozwój społeczno-gospodarczy, takich jak szkoły, szpitale itp.). Z tego względu komponent „CEF–sieci cyfrowe” obejmować będzie działania wspierające, mające na celu intensywne zaangażowanie zainteresowanych stron, jak również opracowywanie projektów (w tym np. pomoc techniczną). Co więcej, działania w zakresie wdrażania korytarzy 5G dotyczą nowych technologii, które są uzależnione od rozwoju rynku w kierunku norm branżowych i dostępności nowych technologii na potrzeby wprowadzenia niezbędnego sprzętu i oprogramowania. Warunki rynkowe mogą zatem wpływać na harmonogram realizacji konkretnych działań.

Zagrożenia te należy eliminować poprzez: zwrócenie uwagi na konkurencyjność puli projektów, skupienie się na wkładzie projektów w realizację celów polityki, zapewnienie systematycznego zaangażowania wszystkich zainteresowanych podmiotów, zachowanie odpowiedniej elastyczności budżetowej. Zestaw kontroli *ex ante* i *ex post* zostanie dostosowany do poziomu możliwego ryzyka.

Kontrole te będą w związku z tym wspierane poprzez: oddolne oceny ryzyka, systematyczną ocenę ram kontrolnych, odpowiednią sprawozdawczość na temat odstępstw (rejestr wyjątków i uchybień) oraz poprzez działania naprawcze podjęte odnośnie do zaleceń wydanych przez Służbę Audytu Wewnętrznego, przez Europejski Trybunał Obrachunkowy lub przez organ udzielający absolutorium.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Zakładając, że nowy program CEF będzie zarządzany przez Komisję, koszt kontroli byłby wyższy niż w warunkach obecnego CEF i może mieścić się w przedziale 1–3 % środków na płatności.

Koszty kontroli i wynikające z nich korzyści

Koszty kontroli dla obecnego CEF podzielono na koszt nadzoru na poziomie Komisji oraz koszt kontroli operacyjnych na szczeblu organu wdrażającego. Koszt kontroli dla powiązanych instrumentów finansowych, które nie będą częścią nowego CEF, został przeanalizowany oddzielnie.

Koszt kontroli na poziomie Komisji, w ramach trzech zaangażowanych dyrekcji generalnych, szacuje się⁴⁸ na około 0,1 % płatności tytułem wydatków operacyjnych na poziomie programu.

Kontrole te mają na celu zapewnienie sprawnego i skutecznego nadzoru nad Agencją przez jej macierzyste dyrekcje generalne, a także zapewnienie niezbędnego poziomu gwarancji na szczeblu Komisji.

⁴⁸

Szacunki te nie uwzględniają aspektów strategii i polityk powiązanych z programem ani nadzoru nad instrumentami delegowanymi z CEF.

Przy stałym zakresie należy oczekiwać wzrostu kosztów nadzoru na poziomie Komisji, odzwierciedlającego rozszerzone wymogi dotyczące nadzoru nad agencjami wykonawczymi, jak również dodatkowe wysiłki, które będą związane z zapewnieniem gwarancji odnośnie do nowych elementów programu, m.in. mobilności wojskowej.

W przeszłości INEA przedstawiła stabilne środowisko kontroli, a koszty kontroli stanowiły ok. 0,95 % płatności operacyjnych odpowiednio na lata 2015 i 2016. W sprawozdaniu z działalności za rok 2017 INEA oszacowała, że koszty kontroli dotyczących CEF z 2017 r. (łącznie ze „spuścizną”) wyniosły 20 mln EUR, czyli 1,25 % łącznych płatności operacyjnych (1 602,2 mln EUR).

Zważywszy że pod względem wielkości i rodzaju projektów nowy program CEF stanowi kontynuację obecnego instrumentu „Łącząc Europę”, oczekuje się, iż koszty kontroli na poziomie podmiotów, do czasu najbliższej oceny kosztów i korzyści, utrzymają się w tym przedziale, chociaż – logicznie rzecz biorąc – budowanie zdolności niezbędnych do uruchomienia uzupełnień programu może przełożyć się na wzrost kosztów kontroli.

Korzyści płynące z kontroli są następujące:

- uniknięcie wyboru słabszych lub nieodpowiednich wniosków;
- optymalizacja planowania i wykorzystania funduszy UE, tak aby zachować unijną wartość dodaną;
- zapewnienie odpowiedniej jakości umów o udzielenie dotacji, uniknięcie błędów w identyfikacji podmiotów prawnych, zapewnienie prawidłowego obliczenia wkładów UE i uzyskanie niezbędnych gwarancji dla prawidłowego funkcjonowania dotacji;
- wykrycie niekwalifikowalnych kosztów na etapie dokonywania płatności;
- wykrycie błędów mających wpływ na legalność i prawidłowość operacji na etapie audytu.

Rozważona zostanie możliwość wprowadzenia uproszczonych opcji kosztów, w zależności od pozytywnej oceny kosztów i korzyści pod kątem wpływu na poziom błędów, koszty kontroli oraz skuteczność i efektywność kontroli.

Szacowany poziom błędów

Jeśli chodzi o program CEF, rok 2017 był pierwszym rokiem kampanii audytowej. W przypadku komponentów „CEF–sieci transportowe” oraz „CEF–sieci energetyczne” na tym etapie dostępne są ograniczone wyniki audytów. Szacunkowy poziom błędów resztowego dla wszystkich sektorów CEF ustalony jest w przedziale 1–2 %. Ten szacunek pozostaje obowiązujący dla CEF2.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Dyrekcje generalne Komisji odpowiedzialne za działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia są zobowiązane do ochrony interesów finansowych Unii zgodnie ze strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych (COM (2011) 376 z dnia 24 czerwca 2011 r.) i jej przyszłą wersją. Środki zwalczania nadużyć finansowych obejmują w szczególności stosowanie środków zapobiegania

nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom; skuteczne kontrole; odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych oraz, w przypadku wykrycia nieprawidłowości, skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady.

Dyrekcje generalne CNECT, MOVE i ENER oraz agencja wykonawcza INEA zaktualizowały (MOVE w listopadzie 2017 r., ENER w grudniu 2017 r.) lub dokonają aktualizacji (DG CNECT, INEA) do końca 2019 r. swoich strategii zwalczania nadużyć finansowych i związanych z nimi planów działania na poziomie DG, które obejmują cały cykl wydatkowania, z uwzględnieniem proporcjonalności oraz kosztów i korzyści wynikających ze środków, które mają zostać wdrożone, co pozwoli na ocenę ryzyka programu.

Służby Komisji zapewnią, aby ich podejście do zarządzania ryzykiem wystąpienia nadużyć było wykorzystywane do określania obszarów wysokiego ryzyka, z uwzględnieniem analizy kosztów i korzyści dla poszczególnych sektorów oraz działań OLAF w zakresie zapobiegania nadużyciom i analizy ryzyka.

Od strony administracyjnej za monitorowanie zamówień, dotacji i związanych z nimi płatności odpowiedzialna jest INEA. Strategia zwalczania nadużyć finansowych jest uaktualniana co dwa lata, a ostatnia aktualizacja miała miejsce pod koniec roku 2016. Agencja opracowuje własne środki zwalczania nadużyć finansowych, w tym strategię audytów ex post, aby dokonywać oceny legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń oraz odzyskiwać niesłusznie wypłacone kwoty. INEA podlega co roku kontroli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pod kątem prawdziwego i rzetelnego stanu ksiąg rachunkowych oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw (dochody i wydatki) oraz jest co roku przedmiotem procedury udzielania absolutorium przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej.

Umowy dotyczące dotacji i zamówień zawarte przez wdrażające dyrekcje generalne lub przez INEA będą oparte na standardowych wzorach, w których określone zostaną ogólnie obowiązujące środki zwalczania nadużyć finansowych, w tym uprawnienia do przeprowadzania audytów, kontroli na miejscu i inspekcji, o których mowa powyżej. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy otrzymają uprawnienia do przeprowadzania audytów, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują środki unijne.

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest upoważniony do przeprowadzania kontroli na miejscu i inspekcji u podmiotów gospodarczych, których takie finansowanie bezpośrednio lub pośrednio dotyczy, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii Europejskiej, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania przez Unię. Prokuratura Europejska (EPPO) może prowadzić dochodzenia i ścigać nadużycia finansowe i inne przestępstwa naruszające interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział wieloletnich ram finansowych i proponowane nowe linie budżetowe po stronie wydatków

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
			państw EFTA ⁵⁰	państw kandydujących ⁵¹	państw trzecich	w rozumieniu art. [21 ust. 2 lit. b)] rozporządzenia finansowego
	1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa 2 – Spójność i wartości 5 – Bezpieczeństwo i obrona	Zrózn. / niezrózn. ⁴⁹				
	02 03 01 Cel szczegółowy dotyczący CEF–Transport 05 03 Cel szczegółowy dotyczący wkładu z Funduszu Spójności na rzecz CEF–Transport 13 03 Cel szczegółowy dotyczący mobilności wojskowej w ramach CEF–Transport 02 03 02 Cel szczegółowy dotyczący CEF–Energia 02 03 03 Cel szczegółowy dotyczący CEF–Gospodarka cyfrowa Wsparcie administracyjne CEF	Zróznicowane Zróznicowane Zróznicowane Zróznicowane Zróznicowane Zróznicowane Niezróznicowane	TAK	NIE	TAK	NIE

⁴⁹ Środki zróżnicowane / środki niezróżnicowane

⁵⁰ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁵¹ Państwa kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalni kandydaci z Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	1, 2, 5	1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa 2 – Spójność i wartości 5 – Bezpieczeństwo i obrona
---	----------------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁE M
02 03 01 Instrument „Łącząc Europę” – Transport	Środki na zobowiązania	(1)	1 717 800	1 752 656	1 787 509	1 823 359	1 861 206	1 898 051	1 935 892		12 776 473
	Środki na płatności	(2)	212 678	787 447	1 000 889	1 157 909	1 301 191	1 439 954	1 510 550	5 365 855	12 776 473
05 03 Wkład z Funduszu Spójności na rzecz CEF–Transport	Środki na zobowiązania	(1)	1 435 757	1 487 467	1 543 787	1 601 874	1 661 779	1 723 866	1 788 588		11 243 118
	Środki na płatności	(2)	77 593	498 789	522 922	542 758	563 230	584 362	606 284	7 847 181	11 243 118
13 03 CEF – sieci transportowe: mobilność wojskowa	Środki na zobowiązania	(1)	871 300	889 266	908 231	926 196	945 160	964 123	983 086		6 487 362
	Środki na płatności	(2)	109 577	400 629	509 443	588 928	661 407	731 950	767 571	2 717 857	6 487 362
02 03 02 CEF – sieci energetyczne	Środki na zobowiązania	(1)	1 158 000	1 180 900	1 204 798	1 229 694	1 254 588	1 279 480	1 307 200		8 614 659
	Środki na płatności	(2)	107 636	418 723	498 757	572 186	604 053	623 041	641 070	5 149 194	8 614 659
02 03 03 CEF – sieci cyfrowe	Środki na zobowiązania	(1)	394 800	402 636	411 469	419 298	428 124	435 947	446 765		2 939 039
	Środki na płatności	(2)	22 827	142 297	200 809	234 226	250 232	257 186	262 325	1 569 136	2 939 039

Wsparcie administracyjne CEF ⁵²	Środki na zobowiązania = środki na płatności	(3)	27 800	28 356	28 923	29 502	30 092	30 693	31 307		206 673
OGÓŁEM środki przydzielone na program	Środki na zobowiązania	=1+3	5 605 457	5 741 281	5 884 717	6 029 923	6 180 949	6 332 159	6 491 007		42 265 493
	Środki na płatności	=2+3	558 111	2 276 241	2 761 743	3 125 509	3 410 205	3 667 185	3 817 276	22 649 223	42 265 493

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji, przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	po 2027 r.	OGÓŁEM
Zasoby ludzkie		22 283	22 252	21 714	20 073	19 228	18 137	17 190		140 877
Pozostałe wydatki administracyjne		8 805	9 947	10 192	10 479	9 852	9 840	10 695		69 811
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	31 089	32 199	31 906	30 552	29 080	27 977	27 886		210 688

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

⁵² Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>po 2027 r.</i>	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki z wszystkich DZIAŁÓW wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	5 636 546	5 773 480	5 916 623	6 060 475	6 210 029	6 360 136	6 518 893		42 476 181
	Środki na płatności	589 200	2 308 440	2 793 649	3 156 061	3 439 285	3 695 162	3 845 162	22 649 223	42 476 181

3.2.2. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	22 283	22 252	21 714	20 073	19 228	18 137	17 190	140 877
Pozostałe wydatki administracyjne	8 805	9 947	10 192	10 479	9 852	9 840	10 695	69 811
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	31 089	32 199	31 906	30 552	29 080	27 977	27 886	210 688

poza DZIAŁEM 7 ⁵³ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne	27 800	28 356	28 923	29 502	30 092	30 693	31 307	206 673
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	27 800	28 356	28 923	29 502	30 092	30 693	31 307	206 673

OGÓŁEM	58 889	60 555	60 829	60 053	59 171	58 670	59 193	417 361
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne środki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyirekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyirekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyirekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁵³

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe. Obejmuje to kwoty niezbędne do zarządzania zobowiązaniami pozostającymi do spłaty („spuścizną”) z programów na lata 2014–2020, którymi obecnie zarządza agencja wykonawcza.

3.2.2.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

Rok		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
W centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji		93	90	83	75	71	67	88
W delegaturach								
Badania naukowe								
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED ⁵⁴								
Dział 7								
Finansowanie z DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	- w centrali	122	128	133	126	122	116	85
	- w delegaturach							
Finansowanie ze środków przydzielonych na program ⁵⁵	- w centrali							
	- w delegaturach							
Badania naukowe								
Inne (określić)								
OGÓŁEM		215	218	216	201	193	183	173

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	• Opracowywanie polityki i strategia • Wspieranie forów regionalnych i tematycznych w identyfikowaniu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania • Koordynacja i współpraca ze wszystkimi zainteresowanymi stronami (państwami członkowskimi, państwami trzecimi, innymi dyrekcjami generalnymi oraz innymi instytucjami UE, na forach tematycznych i regionalnych itp.) • Opracowanie rocznego programu prac • Proces kwalifikacji • Zarządzanie rocznymi zaproszeniami do składania wniosków oraz kwalifikacją projektów do wsparcia finansowego UE • Zarządzanie kwestiami operacyjnymi i finansowymi projektów • Oceny
Personel zewnętrzny	• Wspieranie forów regionalnych i tematycznych w identyfikowaniu projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania • Wsparcie procesu kwalifikacji • Wsparcie zarządzania rocznymi zaproszeniami do składania wniosków oraz kwalifikacją

⁵⁴ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JED = młodszy oddelegowany ekspert.

⁵⁵ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

	projektów do wsparcia finansowego UE • Wsparcie zarządzania finansami i projektami • Wsparcie organizacji ocen
--	--

3.2.3. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- ☐ nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- ☒ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

Środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	OGÓŁEM
Określić organ współfinansujący	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. **Szacunkowy wpływ na dochody**

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☐

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁵⁶						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artykuł							

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmuje.

[...]

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

[...]

⁵⁶

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.